

7. międzynarodową konferencja

Pedagogika społeczna a zagrożenia społeczne, instytucjonalne i indywidualne

Główny organizator:

Współorganizatorz:

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Pedagogická fakulta

Projekt odbywa się pod patronátem:

Ing. Petr Vokřál, primátor města Brna

wtorek 14. kwietnia 2015

07:30-09:00	Rejestracja uczestników
09:00-09:15	Inauguracja konferencji
09:15-10:45	Obrady plenarne I
10:45-11:15	Przerwa na kawę/herbatę
11:15-12:30	Obrady plenarne II
12:30-14:30	Obiad
14:30-16:00	Obrady w sekcjach
16:00-16:30	Przerwa na kawę/herbatę
16:30-18:00	Obrady w sekcjach
18:00-18:30	Spotkanie Zespołu Pedagogiki Społecznej przy KNP PAN – prof. Pilch
19:00-24:00	Uroczysta kolacja, spotkanie towarzyskie z udziałem zespołu muzycznej

środa 15. kwietnia 2015

09:00-10:30	Obrady w sekcjach I, II, III
10:30-11:00	Przerwa na kawę/herbatę
11:00-12:30	Obrady w sekcjach
12:30-13:00	Podsumowanie konferencji, dyskusja i postulaty

		główna sala parter	restauracja parter	ślubny salonik 1. piętro
wtorek 14. 4. 2015	14.30-16.00	sekcja 1	sekcja 2	sekcja 3
	16.30-18.00	sekcja 1	sekcja 2	sekcja 3
środa 15. 4. 2015	09.00-10.30	sekcja 1	sekcja 2	sekcja 3
	11.00-12.30	sekcja 1	sekcja 2	sekcja 3

Główne referaty posiedzenia plenarnego

wtorek 14. kwietnia 2015, 9:15-10:45

główna sala wykładowa

Prof. zw. dr hab. Tadeusz Pilch

Geneza istota i skutki zagrożeń społecznych

prof. PhDr. Jolana Hroncová, PhD.

Společné zagrożenia dzieci i młodzieży w XXI wieku oraz uczestnictwo pedagogiki społecznej w ich prewencji i rozwiązywaniu

Prof. dr hab. Wiesław Theiss, Prof. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss

Nierówności społeczne i oświatowe – tradycyjne problemy w nowej perspektywie

Doc. PhDr Zlatica Bakošová, CSc.

REZYLIENCJA - odporność na indywidualne zagrożenie

Prof. zw. Dr hab. Jerzy Modrzewski

Pedagogika społeczna wobec bierności, bezczynności i bezradności w doświadczeniu indywidualnym i społecznym- zarys problemu

prof. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.

Prewencyjna praca społeczno-wychowawcza w szkole jako podstawa prewencji społecznego zagrożenia uczniów

wtorek 14. kwietnia 2014, 11:15-12:30

dr hab., prof UwB Mirosław Sobecki

Nacjonalizm – stare zagrożenie w nowych uwarunkowaniach

prof. ndzw. dr hab. Małgorzata Orłowska

Prawo do lenistwa - między przekleństwem a dobrodziejstwem. The right to laziness - between curse and blessing

PhDr. Miroslav Procházka, Ph.D.

Doświadczenia z realizacją programów pierwotnej profilaktyki w środowisku szkół podstawowych w Republice Czeskiej

doc. PhDr. Miriam Niklová, PhD.

Ujemne konsekwencje świata wirtualnego na psychosocjalny rozwój dzieci i młodzieży

Profesor Krystyna Marzec-Holka

Sprawiedliwość naprawcza czy rosnąca marginalizacja potrzeb rozwojowych i opiekuńczych dziecka

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.

Współczesne zagrożenia wobec mężczyzn

PhDr. Peter Papšo, PhD.

Mladí dospelí z detských domovov - ich životná situácia a možnosti pomoci

Sekcja I: Zagrożenia społeczne

Miejsce obrad: wtorek 14. kwietnia 2015 – główna sala wykładowa
14:30-16:00, 16:30-18:00
Środa 15. Kwietnia 2015 - główna sala wykładowa
09:00-10:30, 11:00-12:30

Przewodniczący sekcji: prof. zw. dr hab. Tadeusz Pilch
Moderatorzy: doc. PhDr. Ing. Emília Janigová, PhD.
prof. dr hab. Ewa Jarosz
prof. dr hab. Malgorzata Orłowska
prof. dr hab. Mirosław Sobecki

Kolejność wystąpień w sekcji I:

wtorek 14. kwietnia 2015, 14:30-16:00

główna sala wykładowa

dr hab. Alina Szczurek-Boruta

Pedagog społeczny współkonstruktorem nowej rzeczywistości edukacyjnej i społecznej

dr hab. Ewa Bielska

Ryzyko i kryzys jako kategorie interdyscyplinarne a paradygmat pedagogiki społecznej

dr hab., prof UwB Wioleta Danilewicz

Migracje młodych Polaków w świetle dwóch narracji

dr Krystian Kucharczyk

Pedagogiczno-prawne aspekty mobbingu jako patologii społecznej

Dr praw, RNDr. Vlastislav Man

Korupcja jako poważne zagrożenie społeczne – aktualna problematyka obniżania stopnia korupcji w Republice Czeskiej

Dr. Barbara Adamczyk

„Zagrożona niewinność” czyli o seksualizacji dziewcząt w Polsce

PhDr. Daniela Květenská, Ph.D.

Dziecko zagrożone Internetem

mgr Andrzej Kobiłka

Świadomość zagrożeń online w percepcji gimnazjalistów z Gminy Myślenice.
Dyskusja badań

Dr. Klaudia Cenda-Miedzińska

Threats to children safety in the Islamic Republic of Afghanistan

Mgr et Mgr Markéta Sedláková

Analiza dyskursywna wypowiedzi na temat islamu

wtorek 14. kwietnia 2015, 16:30-18:00

główna sala wykładowa

dr hab Ewa Jarosz

Łamanie praw dzieci w Polsce - społeczna akceptacja przemocy w wychowaniu

Dr hab. Maciej Bernasiewicz

Nuclear family in the crisis

dr. Renata Tomaszewska-Lipiec

Disintegration of work - family life relationship - a social threat

Dr. Tomasz Sosnowski

Formy wsparcia rodziców powracających na rynek pracy - rzeczywistość i ich oczekiwania

dr Józefa Matejek

Funkcjonowanie rodziny w świetle zjawiska migracji zarobkowych

Beata Skwarek

Adoptive family systems – overview of the concepts and theories of family functioning

mgr Antoni Kasprzycki

Dom rodzinny - fundamentem budowania więzi międzypokoleniowej

Katarzyna Kuziak

Nadopiekuńczość wychowawcza-zagrożeniem dla rozwoju kapitału społecznego młodzieży

Dr. Jolanta Muszyńska

Identyfikacja lokalna jako imperatyw kreowania społeczeństwa obywatelskiego

Środa 15. Kwietnia 2015 09:00-10:30

główna sala wykładowa

prof.nadzw.dr. Zdzisława Dacko-Pikiewicz

Przejawy zagrożeń społecznych w polskiej szkole w świetle badań oraz sposoby przeciwdziałania

Prof. UAM dr hab. Kazimierz Wojnowski, Hernet Milena

Zagrożenia socjalizacyjne w zachowaniach ryzykownych młodzieży szkolnej w środowisku małego miasta

Dr Mirosława Ściupider-Młodkowska

Zagrożenia i przemiany intymności w związkach partnerskich. Badania polsko-czeskie

dr Maria Kocór

Kryzys nauczycielskiego autorytetu - przyczyny i konsekwencje

dr Małgorzata Bereźnicka

Niewłaściwe zachowania uczniów wobec nauczycieli

Mgr. Alena Malúšková, Ph.D.

Sociální síť Facebook v životě dětí

dr Anetta Soroka Fedorczuk

Poczucie zagrożenia w narracjach pamiętnikarskich nauczycielek wczesnej edukacji

prof.nadzw.dr hab. Marek Walancik, dr Paulina Polko

Współczesny wymiar terroryzmu. Czy terroryzm przywędruje do polskich szkół?

Ing. Roman Pavelka, PhD., Mgr Jakub Valovič

Najważniejsze czynniki wpływające na postrzeganie inkluzji uczniów słowackich szkół podstawowych

Magister Anna Gawel

Odrzucenie rówieśnicze w klasie szkolnej jako element wykluczenia społecznego

Dr. Monika Noszczyk-Bernasiewicz

Przestępczość nieletnich w Polsce - skala oraz wybrane formy reagowania

dr Andrzej Czerkowski

Alternatywne formy przystosowania dzieci i młodzieży w sytuacji ubóstwa rodziny

Środa 15. Kwietnia 2015 11:00- 12:30

główna sala wykładowa

Mgr Wojciech Glac

Opieka wyręczająca jako metoda przeciwdziałania społecznemu wykluczeniu rodzin nieuleczalnie i przewlekłe chorych dzieci

M.A. Natalia Gumińska

Adults with Autism in Establishments

Dr. Wojciech Piestrzyński

Persons with selected mental disorders in the social space

dr Agnieszka Majewska-Kafarowska

Ageizm jako problem złożony - refleksje z badań własnych

dr Ewelina Zdebska

Problemy wykluczenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych

doktor Mariola Badowska

Edukacja da zrównoważonego rozwoju a ograniczanie narastających nierówności społecznych jako wyzwanie naszego czasu

dr Marta Szeliga

Wolontariat jako forma przeciwdziałania zagrożeniom społecznym - obraz wolontariatu w Polsce

Mgr Veronika Nýdrlová

Moja historia jako historia społeczności

doktor Marianna Styczyńska, dr Justyna Szymańska

Formy zagospodarowania czasu wolnego dzieciom zagrożonym wykluczeniem społecznym na przykładzie wybranej populacji

mgr Aleksandra Gancarz

Centrum Aktywności Lokalnej jako metoda organizowania społeczności lokalnej

doktor Katarzyna Piątkowska – Pinczewska

Dzieło muzyczne jako reakcja kompozytora na zagrożenia egzystencjalne i przemoc na przykładzie Requiem Romana Maciejewskiego

Dr. Daniel Wiśniewski

Przyczyn i skutki zagrożeń w globalnym społeczeństwie XXI wieku

Sekcja II: Zagrożenia instytucjonalne

Miejsce obrad: wtorek 14. kwietnia 2015 – restauracja parter
14:30-16:00, 16:30-18:00
Środa 15. Kwietnia 2015 - restauracja parter
09:00-10:30, 11:00-12:30

Przewodniczący sekcji: doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
Moderatorzy: Mgr. Silvia Neslušanová, PhD.
prof. dr hab. Danuta Raś
prof. zw. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss

Kolejność wystąpień w sekcji II:

wtorek 14. kwietnia 2015, 14:30-16:00

restauracja parter

dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska

Instytucjonalna reakcja na niepełnosprawność

doc. PhDr. PaedDr. Miroslav Gejdoš, PhD.

Przekrój rozwoju szkolnictwa słowackiego od czasów najdawniejszych do roku 1949

prof. dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska

Zachowania dzieci i młodzieży wyzwaniem dla etyki zawodowej współczesnych pedagogów

dr Marek R. Kalaman

Prawne reglamentacje postępowania z więźniami młodocianymi w Polsce po 1945 roku

Mgr Kristína Liberčanová, PhD.

Wewnętrzny profesjonalny pracownik – pedagog społeczny - środek zarządzania w przedszkolu

Dr Ewa Wyrwich-Hejduk

Szkoła w systemie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie - opinie - doświadczenia – oczekiwania

PaedDr. PhDr. Dušan Galbavý, PhD.

Znaczące osobowości w nowoczesnej historii pedagogiki społecznej - Jolana Hroncová i Zlatica Bakošová

Dr. Bogdan Stańkowski

La sfida educativa nel contesto italiano – le radici della crisi e possibili vie di intervento (Wyzwania wychowawcze w kontekście włoskim - referat będzie wygłoszony w języku polskim)

Mgr Ivana Šuhajdová, PhD.

Pedagog społeczny i uczniowie ze środowiska niekorzystnego społecznie

doktor Hubert Kupiec

Świat wartości młodzieży niedostosowanej społecznie

doktor Danuta Raś

Instytucje izolacyjne. Funkcjonowanie, zadania, przydatność

---

wtorek 14. kwietnia 2015, 16:30-18:00

restauracja parter

Dr Ewa Bilska

Czy Policja może ochronić ofiary przemocy w rodzinie

PhDr. et Mgr. Antonín Dolák, Ph.D.

Osobowość i kryzys/zagrożenie: próba restrukturalizacji

doktor Eugeniusz Szymik

Propozycje rozwiązań problemów społeczeństwa lokalnego w świetle inicjatyw podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwionce – Leszczynach

PhDr. Silvia Dončevová, PhD.

Równość płci: zagrożenie dla tradycyjnej rodziny czy szansa nowego postrzegania rodziny?

dr hab prof ndzw. Jadwiga Uchyła-Zroski

Znaczenie kultury muzycznej w ośrodkach rehabilitacyjno-wypoczynkowych

dr Paweł Popek

Zagrożenia w kluczowych obszarach decydujących o poczuciu sprawczości pedagogicznej w instytucjach resocjalizacji nieletnich

Dr Katarzyna Sępowicz-Buczko, dr Wiesława Kowalska

Nowe formy oddziaływań korekcyjnych na skazanych

PaedDr. Nad'á Bizová, PhD.

Determinanty jakości życia uczniów w szkole

Dr. Dariusz Sarzała

The totality of the prison as a source of pathological behavior

doktor Ewa Kumik

Społeczny wymiar kształcenia przyszłych kandydatów na muzyków w szkołach muzycznych

dr n o zdr Ilona Kuźmich, dr Marta Szeliga

Wybrane aspekty prawne funkcjonowania różnych form opieki nad osobami przewlekle chorymi

Środa 15. Kwietnia 2015 09:00-10:30

restauracja parter

doktor Przemysław Frąckowiak

Sprawność i błąd w codzienności zakładu poprawczego

mgr Karol Konaszewski

Zagrożenia kształtowania się tożsamości nieletnich w przestrzeni instytucjonalnej

PhDr. PaedDr. Martina Kosturková, PhD., Ján Knapík

Ocena relacji interpersonalnych studentów

Dr Jarosław Czepczarz

Oczekiwania osób z niepełnosprawnością narządu ruchu w stosunku do osób prowadzących rehabilitację

Doktor Anna Knocińska

Możliwości versus ograniczenia rozwoju kapitału społecznego Ochotniczych Hufców Pracy. Przyczynek do dyskusji

Mgr Imrich Ištvan, PhD.

W jaki sposób nauczyciele rozwiązują problemy wychowawcze w teorii i w praktyce (Badanie rzeczywistości we wschodniej Słowacji)

doktor Bogumiła Kosek-Nita

Rodzina z przemocą jako przejaw patologii społecznej

doktor Przemysław Gąsiorek

Instytucjonalizacja życia społecznego jako źródła zaburzenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży

Środa 15. Kwietnia 2015 11:00- 12:30

restauracja parter

dr Jan Adam Malinowski

Szkoła wobec zagrożeń społecznych - między obojętnością a zaangażowaniem

PhDr. Mgr Mgr Zdeňka Vaňková

Ograniczenie podstawowych praw ludzkich LGBT przy ustalaniu powinności władz publicznych

dr hab. prof. WSZiA Juri Szerbiak

The Peculiarities of Foreign Students' Adaptation To Studying in Ukraine (On The Example Of ?N?U)

Mgr. Ing. Irena Ocetková

Studium na UNOB ve srovnání se státními civilními školami očima jejich studentů

Mgr Eva Biedermanová

Zjawiska patologiczne w czeskich więzieniach

doc. PhDr. Dagmar Marková, PhD.

Preferencje moralne studentów etyki i wychowania etycznego dotyczące wychowanie seksualnego

Jerzy Zawadzki, Mariusz Jędrzejko

Narkotykowa przestępczość

Mgr. Silvia Neslušanová, PhD.

Socjalno-pedagogiczna działalność w szkołach

dr Łukasz Michalski

Instytucja non profit – ideał społecznego uczestnictwa?

Sekcja III: Zagrożenia indywidualne

Miejsce obrad: wtorek 14. kwietnia 2015 – ślubny salonik, 1. Piętro
14:30-16:00, 16:30-18:00
Środa 15. Kwietnia 2015 - ślubny salonik, 1. Piętro
09:00-10:30, 11:00-12:30

Przewodniczący sekcji: prof. PhDr. Jolana Hroncová, CSc.
Moderatorzy: prof. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.
prof. zw. dr hab. Krystyna Marzec-Holka
prof. zw. dr hab. Jerzy Modrzewski
prof. zw. dr hab. Anna Nowak
prof. zw. dr hab. Ewa Syrek

Kolejność wystąpienia w sekcji III:

**wtorek 14. kwietnia 2015, 14:30-16:00 ślubny
salonik, 1. piętro**

prof. ndzw. dr hab. Jacek Błeszyński

Poverty amongst families with children with Autism Spectrum Disorders

dr hab. Ditta Baczała

Człowiek z niepełnosprawnością intelektualną - zagrożenia społeczne

Doktor Tomasz Bajkowski

"Zaburzenia psychosomatyczne w przestrzeni systemu rodzinnego –analiza i interpretacja"

Doktor Urszula Kazubowska

Dziecko w świecie zagrożeń rodzinnych i pozarodzinnych

Mgr. Jiří Kressa, Ph.D.

Kluczowe role zjawiska szyskany w związku z percypowanym wsparciem ze strony rodziców

Doktor Krzysztof Czykier

Wdowieństwo w perspektywie naukowej i społecznej

doktor Marzena Ruszkowska

Sieroctwo „społeczne wtórne” jako zagrożenie funkcjonowania dziecka

dr Ireneusz Kowalewski, dr Magdalena Lubińska-Bogacka

Stan zdrowia psychicznego dziecka w sytuacji emigracji zarobkowej rodziców

doktor Magdalena Lubińska-Bogacka, Dr nauk med. Ireneusz Kowalewski

Psychospołeczne, medyczne i prawne skutki przemocy stosowanej w rodzinie wobec dziecka

doc. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD.

Specyfika przestępczości wśród młodzieży

doktor Jolanta Lipińska – Lokś

Zachowania ryzykowne młodzieży z niepełnosprawnością jako reakcja na trudną sytuację życiową

**wtorek 14. kwietnia 2015, 16:30-18:00 ślubny
salonik, 1. piętro**

dr hab. prof UMK Józef Binnebesel

Fear of pain in the context of the fear of death

Grzegorz Godawa

Samotności matki terminalnie chorego dziecka. Perspektywa badawcza

dr Rafał Abramciów, dr Ireneusz Kowalewski

Funkcjonowanie psychospołeczne osób chorych na schizofrenię

dr Ewa Roman

Spółeczno - kulturowe wzory aktywności zdrowotnej młodzieży

dr Irena Przybylska

Kultura emocjonalna – współczesne przestrzenie (nie) uczenia się emocji

doktor Beata Wołosz

Współczesne zagrożenia rozwoju komunikacji werbalnej

PhDr. Mário Dulovics, PhD.

Zagrożone dzieci i młodzież jako przedmiot zainteresowania pedagogiki społecznej

dr Justyna Szymańska, Marianna Styczyńska

Możliwości i kierunki oddziaływań pedagogicznych na dzieci i młodzież w sytuacji osamotnienia

Dr Małgorzata Kamińska

Stosunek nauczycieli do problemu depresji wśród młodzieży

Dr Marek Banach

Wiedza o FASD nauczycieli przedszkoli i szkół podstawowych

magister Piotr Zalewski

Samobójstwa w Polsce w świetle statystyki policyjnej

Sebastian Sobczuk

Wychowanie do wartości proekologicznych szansą przezwyciężenia globalnego kryzysu środowiska

Środa 15. Kwietnia 2015 09:00-10:30

ślubny salonik, 1. Piętro

Profesor Inetta Nowosad, dr Mariola Badowska

Możliwości i ograniczenia współpracy nauczycieli z rodzicami dzieci cudzoziemskich

dr Jolanta Spętana

Zagrożenia egzystencjalne jako przedmiot zainteresowania pedagogiki społecznej

PhDr. Peter Slovák, PhD.

Zdrowie psychiczne – kruche naczynie indywidualnego zagrożenia

dr Adam Roter

Sukcesy i porażki życiowe pokolenia transformacji

dr Urszula Kempieńska, Mykola Rudenko

Ryzykowne zachowania seksualne studentów w Polsce i na Ukrainie- raport z badań

Doktor Agnieszka Gorska

Siecioholizm wśród młodzieży a działania profilaktyczne

Dr. Alina Dworak

Uzależnienia behawioralne- perspektywa analizy pedagogicznej

dr Iwona Malorny

Profilaktyka pozytywna wobec problemu uzależnienia od multimediiów wśród dzieci i młodzieży szkolnej

dr Sławomir Śliwa

Zagrożenia rozwojowe dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej a profilaktyka pozytywna

Dr. Joanna Janik-Komar

Problem przemocy wobec osób starszych

Mgr Agnieszka Franczyk

Satysfakcja z życia dorosłych wychowanków domów dziecka

Mgr sztuki Izabela Pinczewska

Zagrożenia egzystencjalne seniorów, pensjonariuszy domu pomocy społecznej

Środa 15. Kwietnia 2015 11:00-12:30

ślubny salonik, 1. Piętro

Anna Nowak

Jakość życia kobiet niepełnosprawnych

Prof. UP dr hab. Kazimierz Wojnowski, Dominika Kołodziejska

Wychodzenie z uzależnienia alkoholowego w doświadczeniu anonimowych alkoholików

dr Izabella Kust

Sposoby niwelowania różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn i zwalczania segregacji kobiet na rynku pracy jest wciąż aktualnym problemem społecznym

Doktor Katarzyna Wasilewska-Ostrowska

Autopornografia internetowa - zagrożeniem współczesnej młodzieży

Doctor Joanna Michalak-Dawidziuk

Środowisko pracy – organizacja ucząca czy hamująca rozwój pracownika

dr Sabina Koczoń-Zurek

Źródła zagrożenia wypaleniem zawodowym w pracy służby więziennej

Dr. Daria Sikorska

Mobbing in the school environment at the level of early education

doktor Anna Sobczyk

Działania artystyczne jako forma profilaktyki wobec zachowań ryzykownych dzieci w sytuacjach pozaszkolnych

dr. Anita Stefańska

Opportunities and Implications of Using Drama Therapy in Workshop Activities

Mgr. Karol Sudewicz

Animacja kultury jako antidotum na zagrożenie wykluczenia kulturalnego młodzieży

magister Magdalena Zając

neuve dla název

magister Katarzyna Kurzyca

Rodzinny ABS wobec życiowych poślizgów - wysoka jakość życia rodzinnego jako alternatywa dla autodestrukcyjnych zachowań jednostki

Dr. Monika Sulik

Současná ohrožení jako motiv při učení se dospělých – biografické implikace

Sekcja posterowa (IV)

PaedDr. Dorota Smetanová, PhD.

Pedagog i wychowanie seksualne – należy praktykować czy...?

Dr. Katarzyna Kowalczevska-Grabowska

The achievement of operational objective 3 of the Health Promotion Programme for 2007-2015 (social pedagogy perspective)

dr Iwona Malorny

Profilaktyka pozytywna wobec problemu uzależnienia od multimediiów wśród dzieci i młodzieży szkolnej

mgr Anna Twardzik

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym w środowisku wiejskim - raport z badań

dr hab. Tereza Wilk, dr. Alina Dworak

Abstrakty referatów wszystkich autorów

(w kolejności alfabetycznej)

dr Rafał Abramciów, dr Ireneusz Kowalewski

Funkcjonowanie psychospołeczne osób chorych na schizofrenię

Schizofrenia wpływa na kształt egzystowania człowieka, nie tylko w trakcie epizodów chorobowych, ale również podczas remisji i dochodzenia do zdrowia. Z racji tego, że choroba ta bezpośrednio dotyka relacji osobowych traktowana jest jako zjawisko społeczne., Problemy związane z chorobą schizofreniczną z całą pewnością dotyczą każdej sfery życia człowieka, który się z nią zmagają. Wpływają one w sposób znaczny zarówno na jego sprawy osobiste, jak i kwestie związane z codziennym funkcjonowaniem psychospołecznym., W przypadku wszystkich przebadanych osób pojawienie się u nich choroby psychicznej wniosło w ich życie liczne zmiany, a także różnice w relacjach z otoczeniem (zakres tych zmian uzależniony jest od etapu choroby). Ciągła walka ze schizofrenią jest również przyczyną problemów emocjonalnych (kryzysów, załamania, depresji) nie tylko samych chorych, ale także członków ich najbliższych rodzin. Wielu z nich na co dzień przytłoczonych sprawami związanymi z opieką i pomocą wobec swoich bliskich z czasem traci wewnętrzną siłę oraz motywację do działania.

Dr. Barbara Adamczyk

„Zagrożona niewinność” czyli o seksualizacji dziewcząt w Polsce

Społeczeństwo polskie przejawia coraz bardziej liberalne zachowania, w tym zachowania w sferze seksualności. Coraz częściej ofiarami tych zjawisk są młode dziewczęta. Seksualizacja dokonuje się najczęściej w trzech wymiarach. Pierwszy, wymiar społeczno-kulturowy (telewizja, teksty piosenki, filmy, teledyski, kreskówki, czasopisma dla nastolatek, gry komputerowe, internet, ubrania, kosmetyki). Drugi, wymiar międzyosobowy (relacje z rodzicami, rówieśnikami, nauczycielami). Trzeci, wymiar osobowościowy (naśladowanie seksownych zachowań <gwiazd> telewizji). Autorka podejmuje próbę

pokazania negatywnych skutków seksualizacji dziewcząt w tych wymiarach, które budują obraz małoletnich jako <przedmioty seksualne>.

dr hab. Ditta Baczała

Człowiek z niepełnosprawnością intelektualną - zagrożenia społeczne

Współczesny świat jest pełen zagrożeń: społecznych, ekonomicznych i kulturowych. Świat ponowoczesny wszedł w nową fazę naznaczoną konsumpcjonizmem, negacją dotychczasowych wartości i autorytetów oraz matrixowymi substytutami. Pytanie: Co jest normą? coraz częściej pozostaje bez odpowiedzi. W tej rzeczywistości żyją również osoby słabsze, wykluczone i stygmatyzowane, do których bez wątpienia należy człowiek z niepełnosprawnością intelektualną. Czy jego funkcjonowanie w społeczeństwie jest zagrożone? Na ile współczesne zagrożenia społeczne wpływają na jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich satysfakcję życiową i zaspokajanie potrzeb egzystencjalnych i tych związanych z samorealizacją? A może właśnie ich postrzeganie świata jest dzisiaj normalne i uporządkowane?

doktor Mariola Badowska

Edukacja da zrównoważonego rozwoju a ograniczanie narastających nierówności społecznych jako wyzwanie naszego czasu

Narastające nierówności społeczne w istotny sposób wpływają na psychospołeczne funkcjonowanie jednostek, ich rodzin i całego społeczeństwa. We współczesnym świecie, pomimo rozwoju społecznego, technologicznego i ekonomicznego, wciąż wzrasta zjawisko wykluczenia społecznego jednostek i grup. Zjawisko ekskluzji wszędzie się nasila, wskaźniki dotyczące: ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, niepewności ekonomicznej, czy patologii społecznej stale wzrastają, alarmuje Rada Europy. Kontrast między sukcesem materialnym a niepowodzeniami społecznymi wielu bogatych krajów stał się przedmiotem zainteresowania wielu badaczy, którzy coraz dobitniej podkreślają, że zmniejszenie nierówności podniosłoby jakość życia każdego człowieka. Dostrzeżono negatywne skutki dotychczasowego modelu funkcjonowania współczesnych społeczeństw nastawionych na rywalizację i konkurencję, słabnących więzi i zaufania społecznego, na rzecz modelu równości i współpracy. O konsekwencjach nierówności i ujemnych skutkach braku

zaufania społecznego piszą Richard Wilkinson i Kate Pickett (2011). Udowadniają oni, że większym nierównościom często towarzyszy wzmożona rywalizacja i wzmożony niepokój o status., Celem zapobiegania zarysowanym wyżej negatywnym zjawiskom, zaczęto upowszechniać idee edukacji globalnej poprzez kształtowanie globalnej świadomości wyrażającej się rozumieniem wzajemnych zależności, problemów i procesów zachodzących w światowej skali oraz poczuciem odpowiedzialności za wspólne losy całego świata i poszczególnych jednostek. Realizacja tych założeń nie jest łatwa, lecz nie możemy biernie patrzeć na rozpowszechnianie zjawisk przyczyniających się do samounicestwienia istniejącego świata., W artykule pragnę szerzej przedstawić zależności pomiędzy zjawiskiem narastających nierówności a dobrostanem człowieka oraz propozycje koniecznych działań podejmowanych w szkołach celem zapobiegania negatywnym zjawiskom

Doktor Tomasz Bajkowski

"Zaburzenia psychosomatyczne w przestrzeni systemu rodzinnego –analiza i interpretacja"

Dr Tomasz Bajkowski, Pracownia Diagnoz Środowisk Wychowawczych, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet w Białymstoku, Zaburzenia psychosomatyczne w przestrzeni systemu rodzinnego, – analiza i interpretacja, Zaburzenia psychosomatyczne stają się obecnie pewnego rodzaju egzemplifikacją specyfiki funkcjonowania współczesnego społeczeństwa. Skala tego zjawiska oraz coraz szersza paleta obserwowanych objawów jest wyzwaniem zarówno na poziomie diagnostycznym, profilaktycznym jak i interwencyjnym. W swoim artykule chciałbym przedstawić kontekst pedagogiczno-psychologiczny zaburzeń psychosomatycznych oraz rolę objawów dla całego systemu rodzinnego tzw. identyfikowanego pacjenta. Wychodzę z założenia, że objawy psychosomatyczne są zarówno konsekwencją problemów emocjonalnych pacjenta jak i formą zastępczą czy też substytutem niewyrażanych (często nieakceptowanych) uczuć i emocji. Ważny z tej perspektywy jest komunikacyjny charakter objawów, powodujący zogniskowanie uwagi wszystkich członków rodziny oraz integrujący w toku realizacji działań naprawczych.

Doc. PhDr. Zlatica Bakošová, CSc.

REZYLIENCJA - odporność na indywidualne zagrożenie

Przyczynek stanowi część teoretycznych uwarunkowań planowanych badań teoretycznie-aplikacyjnych odnośnie kształtowania rezyliencyjnego zachowania dzieci i młodzieży (realizacja przez zespół fachowców w latach 2015 – 2017, Wydział Pedagogiki UK w Bratisławie. Treść referatu przedstawia analiza rezyliencji jako obszernego wachlarza przejawów odporności w zachowaniu. Wytrzymałość należy poznać i być w stanie korzystać z niej w interakcji z jednostkami, które wykazują agresywne zachowanie w stosunku do dzieci w szkołach, z jednostkami z niedostosowanym zachowaniem, podejściem do obowiązków, sprawców przemocy.

Dr Marek Banach

Wiedza o FASD nauczycieli przedszkoli i szkół podstawowych

Artykuł przybliży wiedzę nauczycieli na temat Alkoholowego Zespołu Płodu. Choroby występujące wśród dzieci, których matki spożywały alkohol w czasie ciąży. Niezauważone, niezdiagnozowane konsekwencje tego faktu wpływają na jakość funkcjonowania dziecka. Jedynie wczesna diagnoza może pozwolić dziecku na w miarę optymalny rozwój, pod warunkiem prowadzenia szeregu działań rehabilitacyjnych i terapeutycznych. Takim dobrym momentem na wychwycenie pojawiających się nieprawidłowości rozwojowych jest czas pójścia dziecka do przedszkola lub szkoły. Nauczyciel posiadający stosowną wiedzę o zjawisku, jest w stanie zauważyć niepokojące objawy charakteryzujące tę chorobę, poczynić kroki w celu jej zdiagnozowania i stworzenia grupy wsparcia dla dziecka. Jest to raport z badań prowadzonych przez autora na terenie województwa małopolskiego i śląskiego w latach 2012-2014 roku.

Dr hab. Maciej Bernasiewicz

Nuclear family in the crisis

In my lecture I would like to deal with a wide context of threats which are posed to a family. To a certain degree, the changes which cover a family modern at this juncture we can read as those which pose a threat to the institution of the family itself and for the condition of modern societies. Even a

model of marital family being changed into non-marital forms has its effect on childbirth-rate which is subject to a drastic drop observed also in marital forms of family. Looking at the statistical data but also offensive nature of new theories of a family (post-modern sociology) one should state that a family as such is in crisis, at least in its previous shape., A crisis of the Judaic-Christian family, a nuclear one is visible in social practice and theory, i.e.:, - in appearing of new „families” in a practice of social life to an unexpected scale so far,, - in questioning \"normality\" of nuclear family by sociology (validation of non-nuclear families) by post-modernist sociology,, - in increasing number of divorces, infringing a reliability of this social institution in a common feeling,, - in decreasing fertility rate (weakening pro-creation motivation),, - in drop of the value of a family for other cultural goals (consumption and entertainment, professional carrer),, In my lecture I would like to elaborate on two of the areas of crisis outlined above which touched first the model of extended family and now it affects the nuclear family. I concentrate on new concepts of a family (post-modern sociology and new tendencies able to be perceived commonly in the area of family life) and dropping fertility-rate.

dr Małgorzata Bereźnicka

Niewłaściwe zachowania uczniów wobec nauczycieli

W moim artykule zwracam uwagę na trudności, jakie napotyka w swojej pracy nauczyciel, przede wszystkim związanych z niewłaściwym zachowaniem uczniów, w tym również z przemocą. Powołując się na literaturę przedmiotu, rozważam możliwe przyczyny i uwarunkowania tego rodzaju problemów. Następnie przytaczam wyniki badań własnych wraz z ich analizą i interpretacją. Wspomniane badania przeprowadzono pośród studentów studiów pedagogicznych (osób, które do niedawna same były uczniami i biorących pod uwagę pracę w zawodzie nauczycielskim), a dotyczyły one powyższych zagadnień. Następnie wyciągam wnioski dla praktyki oraz proponuję rozwiązania, które mogłyby przyczynić się do poprawy sytuacji.

Mgr Eva Biedermanová

Zjawiska patologiczne w czeskich więzieniach

Jakie zjawiska patologiczne występują nie tylko w codziennym życiu, ale również w instytucjach więziennych?

dr hab. Ewa Bielska

Ryzyko i kryzys jako kategorie interdyscyplinarne a paradygmat pedagogiki społecznej

Przedmiotem analizy są kategorie ryzyka i kryzysu traktowane w perspektywie interdyscyplinarnej. Zasygnalizowane zostały zarówno indywidualne konteksty ich doświadczenia, jak również wybrane aspekty systemowe. Celem analiz jest odniesienie ich do paradygmatu przyjętego w kontekście pedagogiki społecznej.

Dr Ewa Bilska

Czy Policja może ochronić ofiary przemocy w rodzinie

Ustawa o Policji zakłada, że głównym zadaniem tej instytucji jest ochrona zdrowia, życia oraz mienia obywateli a także ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego. Uzasadnione jest więc oczekiwanie, że Policja powinna również chronić osoby doświadczające przemocy w swoich rodzinach. Warto jednak zastanowić się - czy Policja dobrze wypełnia te zadania i co należy zrobić by mogła je wypełniać lepiej? Odpowiedzi na to pytanie można poszukiwać w wynikach badań zrealizowanych przez zespół pracowników Akademii Pedagogiki Specjalnej w latach 2011 – 2014 na temat funkcjonowania warszawskiego systemu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. W badaniach przeprowadzonych w grupie osób doświadczających przemocy postanowiono ustalić – jakie są potrzeby i oczekiwania osób doświadczających przemocy wobec instytucji funkcjonujących w tym systemie oraz w jakim stopniu instytucje te spełniają oczekiwania swoich klientów. W referacie zaprezentowane zostaną opinie osób doświadczających przemocy w rodzinie na temat Policji jako ważnego ogniwa w systemie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie a w szczególności na temat: realizacji przez Policję interwencji domowych, sposobu wypełniania swoich obowiązków przez policjantów dzielnicowych, realizacji procedury Niebieskich Kart i udziału Policji w pracy zespołów interdyscyplinarnych, w końcu - na temat kierunku ewentualnych zmian jakie powinny być wprowadzone aby Policja bardziej skutecznie

wypełniała swoje obowiązki wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie.

dr hab. prof UMK Józef Binnebesel

Fear of pain in the context of the fear of death

Presentation of the preliminary results of a fear of death implemented in Poland, the Czech Republic, Ukraine, Italy, in the context of copyright therapeutic and diagnostic tools CCJ

PaedDr. Nad'a Bizová, PhD.

Determinanty jakości życia uczniów w szkole

Referat skupia się na analizie kluczowych determinant jakości życia uczniów w szkole na podstawie badań. Przedstawia wybrane wyniki badań zagranicznych, w których wykorzystano wystandaryzowane narzędzie Quality of school life. Szczególną uwagę poświęca czynnikom społecznym z naciskiem na występujące w szkole zagrożenia wobec uczniów.

prof. ndzw. dr hab. Jacek Błeszyński

Poverty amongst families with children with Autism Spectrum Disorders

An important element in the development of the theory of pedagogy was a departure from the clinical perception of disability, for the benefit of locating a disabled person in the society. Different trends, starting from selection, attempts of integration, up to inclusion, do not only show the evaluation of disability in a significant way, but they also place disabled people in the society.

Dr. Klaudia Cenda-Miedzińska

Threats to children safety in the Islamic Republic of Afghanistan

Threat to children safety is any potential and actual action, situation, event and condition that affects their well-being, causing danger to their health, life, physical, mental, social, emotional development. In Afghanistan many threats are caused by armed conflict. The United Nations Security Council identified the six categories of violations: killing and maiming of children, recruitment or use of children as soldiers, sexual violence against children, attacks against

schools or hospitals, denial of humanitarian access for children, abduction of children. Threats to children safety are: natural disasters, economic poverty, diseases, domestic violence, and lack of public awareness on the rights and needs of children. A basic problem affecting children is also child labour.

Dr Jarosław Czepczarz

Oczekiwania osób z niepełnosprawnością narządu ruchu w stosunku do osób prowadzących rehabilitację

Osoba z niepełnosprawnością narządu ruchu zgłasza się do terapeuty z określonymi wyobrażeniami o tym, jak będzie wyglądało spotkanie terapeutyczne, bądź jak powinno ono przebiegać. W naszym kręgu kulturowym, wyobrażenia te są związane z reguły z oczekiwaniem ustalenia przyczyny zaburzenia (z diagnozą) oraz zaproponowaniem i użyciem konkretnych metod i technik rehabilitacyjnych. Zadośćuczynienie tym oczekiwaniom, jak ich najpełniejsze zaspokojenie, stanowi jeden z ważniejszych elementów, uruchamiających i uaktywniających mechanizmy odpowiedzialne za powrót do zdrowia. Oczekiwania, że praca rehabilitacyjna (lekarza, rehabilitanta, pielęgniarki, pedagoga, psychologa) spowoduje ustąpienie zaburzeń, są związane w dużej mierze z powszechnym przeświadczeniem, że sytuacje problemowe czy nieprzyjemne dolegliwości są stanami przejściowymi i przemijającymi, w szczególności gdy zostaną zastosowane metody, które już się sprawdziły. Dotyczy to również stanów (chorób) przewlekłych, poddanych terapii z wykorzystaniem procedur, które innym pomogły odzyskać pełną sprawność fizyczną i psychiczną.

dr Andrzej Czerkowski

Alternatywne formy przystosowania dzieci i młodzieży w sytuacji ubóstwa rodziny

Referat jest poświęcony sytuacji dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, podejmujących działalność przestępczą polegającą na kradzieży węgla i złomu.

Doktor Krzysztof Czykier

Wdowieństwo w perspektywie naukowej i społecznej

Wdowieństwo, pomimo tego, że z natury rzeczy przypisane jest wiekowi podeszłemu i ze starością najczęściej jest utożsamiane, dotyczy również osób w wieku średnim oraz ludzi młodych. O ile jednak w starości wdowieństwo wydaje się być bardziej naturalne i „oswojone”, o tyle w wieku średnim bądź w młodości ma ono zazwyczaj charakter niespodziewany, nagły, będący konsekwencją wypadków komunikacyjnych, chorób, samobójstw etc. W każdym jednak przypadku wdowieństwo jest nie tylko stratą osobistą, ale również stratą, którą należy rozpatrywać w kontekście rodzinnym, społecznym i ekonomicznym. Ponadto poczucie straty odbierane jest przez każdą osobę owdowiałą w sposób wysoce zindywidualizowany, warunkując tym samym jakość jej życia, funkcjonowanie jej rodziny, zagrożenia związane z zaspokojeniem potrzeb egzystencjalnych i bezpieczeństwa, zagrożenia dobrostanu zdrowia fizycznego i psychospołecznego. W tekście staram się wskazać na miejsce problematyki wdowieństwa w dwóch wzajemnie wspierających się perspektywach pedagogiki społecznej - naukowej oraz społecznej.

dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska

Instytucjonalna reakcja na niepełnosprawność

Instytucje publiczne są częścią naszego codziennego życia, kontakt z nimi jest nieuchronny. Instytucje mają służyć wszystkim obywatelom, także tym z ograniczoną sprawnością. W związku z tym powinny one być tak przygotowane, aby każda osoba, bez względu na przyczynę niepełnosprawności, mogła swobodnie i w pełni z nich korzystać. W artykule omawia się warunki, jakie powinna spełniać instytucja publiczna, by można ją było określić jako dostępną, oferującą wysokiej jakości usługi i efektywną.

prof.nadzw.dr Zdzisława Dacko-Pikiewicz

Przejawy zagrożeń społecznych w polskiej szkole w świetle badań oraz sposoby przeciwdziałania

Okres adolescencji jest okresem bardzo charakterystycznym w rozwoju człowieka. To okres nie tylko biernego oczekiwaniem na dorosłość i dojrzałość. W okresie tym młodzi ludzie bardzo często są aktywni, eksperymentują z nowymi zachowaniami, poszukują nowych ról, nabywają nowych doświadczeń,

wypełniają nowe zadania. Bardzo często w swoich wyborach kierują się ciekawością. Autorka w swoim artykule porusza problematykę współczesnych zagrożeń społecznych w szkole w świetle badań przeprowadzonych na terenie województwa śląskiego w latach 2014.

dr hab., prof UwB Wioleta Danilewicz

Migracje młodych Polaków w świetle dwóch narracji

Po przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2010⁴ roku nowe rozwiązania instytucjonalne spowodowały, że Polacy mogą swobodnie podejmować pracę w wybranych krajach UE. Ze względu na nasilenie zjawiska zwracam szczególną uwagę na młodych Polaków podejmujących decyzję o emigracji. Wyróżniam dwie główne grupy młodych polskich emigrantów, tj. tych, którzy wyjeżdżają z „konieczności” oraz tych, którzy wykorzystują możliwości „kariery bez granic”. Omówione zostaną wybrane przyczyny orientacji migracyjnych tych osób oraz ich skutki.

PhDr. et Mgr. Antonín Dolák, Ph.D.

Osobowość i kryzys/zagrożenie: próba restrukturalizacji

Osobowości zagrażają zmiany w otoczeniu oraz w obrębie jej własnej struktury/formy. Mogą one stanowić bodziec do jej transformacji, wzrostu, ale również do uszkodzenia. „Osobowość” rozumiemy tu jako zakładaną jedność życia psychicznego.

PhDr. Silvia Dončevová, PhD.

Równość płci: zagrożenie dla tradycyjnej rodziny czy szansa nowego postrzegania rodziny?

Abstrakt: autorka próbuje zestawić w tekście dwie funkcjonujące połowy słowackiej rzeczywistości rodzinnej – z jednej strony barykady stoi radykalnie nastawiona część populacji broniąca tradycyjnych wartości rodzinnych kosztem praw człowieka i zasad demokracji, z drugiej strony część bardziej umiarkowana, wspierana przez liberałów i intelektualistów, która głosi uniwersalność i niezbywalność praw ludzkich. Podejście tej części populacji słowackiej jest zgodne z filozofią równości płci, która popiera wszystkie aktywności głoszące równość na podstawie praw człowieka. Oczywiście chodzi

nie tylko o podejście słowackie, ponieważ impuls równości płci pochodzi z Unii Europejskiej, ale równość płci jako zasada życiowa jest zasadą naturalną a nie sztucznie skonstruowaną, jak twierdzą liczni jej przeciwnicy, będący jednocześnie zwolennikami rodziny tradycyjnej. Celem autorki jest sprostowanie błędów, prowadzących do myślenia, że równość płci stanowi ideologię, której dążeniem jest rozbięcie tradycyjnej rodziny. Opiera się na wynikach ostatniego słowackiego (nieudanego) referendum, które podzieliło Słowację na dwa wrogie obozy oraz na analizie postaw obu stron barykady „przed i po”.

PhDr. Mário Dulovics, PhD.

Zagrożone dzieci i młodzież jako przedmiot zainteresowania pedagogiki społecznej

Referat jest ukierunkowany na teoretyczną analizę prewencyjnych i społeczno-wychowawczych oddziaływań szkolnych pedagogów społecznych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych zachowaniami dewiacyjnymi lub patologicznymi. Prezentuje przegląd przyczyn zagrożenia dzieci i młodzieży, jakie wynikają z aktualnej sytuacji społecznej. Autor referatu kładzie nacisk na aktualnie akcentowaną przez środowisko specjalistyczne potrzebę profesjonalizacji prewencji zjawisk socjalnopatologicznych w środowisku szkolnym. Następnie w referacie autor prezentuje kompetencje zawodowe szkolnych pedagogów społecznych w warunkach Republiki Słowackiej w kontekście prewencyjnej i społeczno-wychowawczej pracy w szkołach.

Dr. Alina Dworak

Uzależnienia behawioralne- perspektywa analizy pedagogicznej

prof. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.

Prewencyjna praca społeczno-wychowawcza w szkole jako podstawa prewencji społecznego zagrożenia uczniów

Prewencyjna praca społeczno-wychowawcza w szkole ma już na Słowacji podstawy prawne oraz określone podmioty. Główną rolę przy jej realizacji ma odgrywać pedagog społeczny. Profesjonalizacja prewencyjnej pracy społeczno-wychowawczej w szkole stanowi niezbędną podstawę zwiększenia jej

efektywności i prewencji społecznego zagrożenia uczniów. Niestety praktyka szkolna nie respektuje jeszcze całkowicie szkolnej legislacji a pedagog społeczny wciąż funkcjonuje w szkole rzadko.

doktor Przemysław Frąckowiak

Sprawność i błąd w codzienności zakładu poprawczego

Referat jest próbą zajęcia stanowiska wobec sporu toczonego przez trzy ważne środowiska społeczne, w przedmiocie resocjalizacji nieletnich w warunkach izolacji społecznej. W jego ramach akademicy ambicjonalnie traktują potrzebę wypowiedziania się o resocjalizacyjnej praktyce, formułując jednocześnie rozliczne wskazówki pod jej adresem. Praktycy postępują na odwrót, co nie przynosi pożytku ani jednemu, ani drugiemu. Prowadzi bowiem nie do dialogu i krytycznego dyskursu o tym co ważne, a do sporu o to, kto ważniejszy. Do owego sporu dołączają się głosy, nader liczne, o zabarwieniu mniej bądź bardziej ideologicznym, czy też politycznym. Ich retoryka jest jednak jeszcze inna, co dodatkowo sprawę gmatwa. W tym przypadku nie ma bowiem większego znaczenia to, kto mówi prawdę i co jest prawdą, a to kto ma rację i co za prawdę uznać należy.

Mgr Agnieszka Franczyk

Satysfakcja z życia dorosłych wychowanków domów dziecka

Celem badań było określenie, jaki jest poziom satysfakcji z życia dorosłych wychowanków domów dziecka oraz od jakich czynników zależy? Grupę badawczą stanowiło 48 byłych wychowanków placówki pieczy zastępczej. W celu uzyskania danych posłużono się Skalą Satysfakcji z Życia (SWLS) E. Dienera i współpracowników. Uzyskane wyniki pokazują, że 27,1% badanych charakteryzuje niski poziom satysfakcji z życia, 27,1% - średni, a 45,8% - wysoki. Ustalono, że istnieje istotna zależność między satysfakcją z życia a oceną zdrowia, sytuacją finansową oraz poziomem wykształcenia badanych.

PaedDr. PhDr. Dušan Galbavý, PhD.

Znaczące osobowości w nowoczesnej historii pedagogiki społecznej - Jolana Hroncová i Zlatica Bakošová

mgr Aleksandra Gancarz

Centrum Aktywności Lokalnej jako metoda organizowania społeczności lokalnej

Centrum Aktywności Lokalnej (CAL) to program zapoczątkowany w 1997 roku, którego celem jest aktywizowanie społeczności lokalnych, tworzenie poczucia wspólnoty i współodpowiedzialności za dane miejsce. Obecnie CAL istnieją przy wielu polskich instytucjach publicznych (ośrodkach pomocy społecznej, ośrodkach kultury, szkołach, bibliotekach) i organizacjach pozarządowych. Ich pracę koordynuje i wspiera Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL, współpracujące z Instytutem Studiów Społeczno-Edukacyjnych im. Heleny Radlińskiej. Referat będzie relacją z badań przeprowadzonych w Radlinie, niewielkim górniczym miasteczku koło Wodzisławiu Śląskiego. Diagnoza społeczna przeprowadzona przez tamtejszy Ośrodek Pomocy Społecznej wskazała mocne i słabe strony środowiska, zagrożenia dla jednostek i grup, a także szanse na rozwiązanie problemów i przeciwdziałanie zagrożeniom. Na podstawie diagnozy stworzony został program „Nowe Horyzonty - Aktywna integracja społeczności Radlina”, który jest realizowany cyklicznie od 2008 roku i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W 2011 roku otrzymał certyfikat jakości CAL.

doktor Przemysław Gąsiorek

Instytucjonalizacja życia społecznego jako źródła zaburzenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży

Artykuł poświęcony jest negatywnym skutkom instytucjonalizacji życia społecznego dla rozwoju dzieci i młodzieży. W ostatnich latach w Polsce widać wzrost liczby różnego rodzaju instytucji zajmujących się dziećmi i młodzieżą. Z założenia mają one służyć zaspokojeniu ich potrzeb opiekuńczo-wychowawczych, których są pozbawione w wyniku osłabienia relacji społecznych i rozkładu więzi rodzinnych. Instytucje te w swej istocie powinny mieć charakter subsydiarny, w rzeczywistości uzyskały status nadrzędny w stosunku do naturalnego środowiska życia dzieci. W miejsce wspierania rodziny pojawiła się tendencja do jej modelowania w oparciu o standardy instytucjonalne. Zmiany te znacząco wpływają na dynamikę rozwoju dzieci i młodzieży, zaburzając możliwość pełnego zaspokojenia ich kluczowych potrzeb,

takich jak poczucie bezpieczeństwa, które jest niezbędnym oparciem w kryzysach rozwojowych.

Magister Anna Gawęł

Odrzucenie rówieśnicze w klasie szkolnej jako element wykluczenia społecznego

Odrzucenie rówieśnicze w klasie szkolnej jest jednym z wielu elementów wykluczenia społecznego. Dzieci, które są dotknięte zjawiskiem odrzucenia rówieśniczego w przyszłości mogą przejawiać wszelkie symptomy, przyczyniające się do zjawiska wykluczenia społecznego.

doc. PhDr.PaedDr. Miroslav Gejdoš, PhD.

Przekrój rozwoju szkolnictwa słowackiego od czasów najdawniejszych do roku 1949

Autor dokonuje historycznego przekroju rozwoju szkolnictwa od czasów najdawniejszych do roku 1949. Podkreśla, że kształcenie stanowi drogę poszukiwania, przyjmowania i przeżywania prawdy. Edukacja i kultura mają wpływ na wszystko: politykę, prawo, ekonomię, związki między ludźmi. Zauważa, iż historia ukazuje, w jaki sposób kształtowała się nasza rzeczywistość. Wiele znaczących wydarzeń ilustruje oraz wyjaśnia zachowania społeczeństw i jednostek. Poznanie dziejów ludzkości ogólnie pomaga lepiej zrozumieć dzieje narodu, dzieje regionu.

Grzegorz Godawa

Samotności matki terminalnie chorego dziecka. Perspektywa badawcza

Cierpienie towarzyszy egzystencji każdej rodziny, jednak w życiu niektórych przybiera szczególnie wyrazistą formę. Ma to miejsce np. wówczas, gdy w rodzinie pojawia się choroba dziecka, zwłaszcza o charakterze terminalnym. W takiej sytuacji zostaje zachwiana struktura rodziny oraz model jej funkcjonowania. Skutki choroby dziecka stają się widoczne również na poziomie wzajemnych więzi rodzinnych. W miejsce bliskości i zrozumienia może pojawić się cierpienie, stres, napięcie i związana z nimi samotność. Może ona dotknąć każdego z członków rodziny, ale szczególne reperkusje wywołuje w matce, zwykle będącej najbliższą cierpiącego dziecka i przez ten fakt szczególnie

narażonej na obciążenia., Celem podejmowanych analiz jest próba określenia obszarów, w których kobieta-matka, biorąc pod uwagę subiektywne aspekty tego zjawiska, doświadcza skutków samotności. Istotnym celem jest również opis głębi indywidualnych przeżyć matek oraz pokazanie podobieństw i różnic w ich doświadczaniu.

Doktor Agnieszka Gorska

Secioholizm wśród młodzieży a działania profilaktyczne

Celem artykułu jest wskazanie przyczyn, objawów i skutków secioholizmu wśród młodzieży. Ukazane zostaną przekrojowe badania dotyczące omawianego zjawiska. Ponadto zostaną przedstawione założenia autorskiego projektu programu profilaktycznego dotyczącego zjawiska secioholizmu wśród młodzieży oraz wyniki z ewaluacji przeprowadzonego badania pilotażowego.

Mgr Wojciech Glac

Opieka wyręczająca jako metoda przeciwdziałania społecznemu wykluczeniu rodzin nieuleczalnie i przewlekłe chorych dzieci

Opieka wyręczająca stanowi nowoczesną formę wspierania rodzin opiekujących się na codzień ciężko i przewlekłe chorymi osobami. W Półkach warunkach pierwszą organizacją, która podejmuje profesjonalne działania w tym zakresie jest Małopolskie Hospicjum Dla Dzieci, które rozpoczęło realizację programu wspierania rodzin objętych domową opieką hospicyjną, poprzez budowę i prowadzenie w Krakowie Centrum Opieki Wyręczającej dla Przewlekłe i Nieuleczalnie Chorych Dzieci. Prowadzenie profesjonalnej opieki Wyręczającej pozwala na niwelowanie istotnych zagrożeń wykluczeniem społecznym wielu rodzin, które z uwagi na chorobę dziecka mają istotnie ograniczone możliwości partycypowania w przestrzeni publicznej, przy jednoczesnym zagrożeniu trwałości więzi rodzinnych.

M.A. Natalia Gumińska

Adults with Autism in Establishments

Within 20 years, autism classified as autistic disorder according to the latest edition of Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders from May 18th 2013 has increased tenfold (ONZ). In Poland epidemiological studies have not

been conducted yet. According to the estimated data compiled by the Centre for Disease and Prevention Control in 2012, the issue of autism concerns around 100 000 people in Poland. The number of people being diagnosed with such a neurodevelopmental disorder is growing every year. This may result from the widespread knowledge of autism, effective diagnosis and raised awareness of medical, pedagogical, social and psychological circles. Adults with autism may be at odds when it comes to finding employment due to the deficiencies in social skills and difficulties in communication.

prof. PhDr. Jolana Hroncová, PhD.

Społeczne zagrożenia dzieci i młodzieży w XXI wieku oraz uczestnictwo pedagogiki społecznej w ich prewencji i rozwiązywaniu

Pedagogika społeczna od swojego powstania koncentrowała uwagę na skutkach problemów nowoczesnego społeczeństwa, na rozwoju społecznym dzieci i młodzieży oraz na możliwościach prewencji ich niewłaściwego zachowania. Studium skupia się na analizie współczesnych zagrożeń dzieci i młodzieży ze strony społeczeństwa, a także na możliwościach uczestnictwa pedagogiki społecznej w ich rozwiązywaniu, ze szczególnym uwzględnieniem zmarginalizowanych grup dzieci i młodzieży. Wzrost liczby dewiacyjnych zachowań dzieci i młodzieży w wyniku ich społecznego zagrożenia wymaga profesjonalizacji prewencji zjawisk społeczнопатologicznych już w środowisku szkolnym. Ważną rolę odgrywa w tym zakresie pedagog społeczny.

Mgr Imrich Ištvan, PhD.

W jaki sposób nauczyciele rozwiązują problemy wychowawcze w teorii i w praktyce (Badanie rzeczywistości we wschodniej Słowacji)

Treść referatu obejmuje informacje o niewłaściwym zachowaniu uczniów i problemach wychowawczych pojawiających się w praktyce szkolnej, następnie opisane są strategie i sposoby ich rozwiązywania oraz możliwości prewencji z perspektywy rodzimej oraz zagranicznej literatury specjalistycznej. Przy pomocy sondy autor weryfikował z jakimi formami niewłaściwego zachowania nauczyciele najczęściej się konfrontują w trakcie swojej praktyki, jakich technik używają rozwiązując problemy wychowawcze. Dalej autor opisuje czy któryś z czynników takich jak płeć, staż pracy nauczyciela, praca w szkole miejskiej lub

wiejskiej wpływają na sposób rozwiązywania sytuacji problematycznych. Bazując na uzyskanych wynikach autor twierdzi, że istnieje potrzeba poprawy efektywności przygotowania studentów kierunków nauczycielskich w obszarze rozwiązywania problemów wychowawczych w szkolnictwie na Słowacji.

dr hab Ewa Jarosz

Łamanie praw dzieci w Polsce - społeczna akceptacja przemocy w wychowaniu

W Polsce od 2010 roku obowiązuje całkowity zakaz stosowania wobec dzieci przemocy, w tym w wychowaniu poprzez wykorzystywanie kar cielesnych. Tymczasem prowadzone od 2011 roku badania monitorujące społeczne postawy wobec przemocy w wychowaniu pokazuje choć malejący to jednak stale wysoki poziom aprobaty społecznej dotyczącej zachowań przemocy wobec dzieci i wykorzystywania kar cielesnych w wychowaniu.

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.

Współczesne zagrożenia wobec mężczyzn

Příspěvek je zamyšlením se nad mohutným nástupem žen ve vědě a vzdělávání v moderní a postmoderní době. Autor čerpá především z tradic ženského emancipačního a genderového hnutí v České republice, které přispěly k současnému postavení žen v naší společnosti.

dr Marek R. Kalamán

Prawne reglamentacje postępowania z więźniami młodocianymi w Polsce po 1945 roku

W świetle nauk antropologicznych, psychologii, pedagogiki, socjologii i kryminologii młodociani, a więc na kategoria wiekowa od 17 do 21 lat, stanowią grupę osób znajdujących się jeszcze w fazie rozwoju biologicznego i psychicznego, zatem istnieje stosunkowo większa szansa skutecznych oddziaływań na ich postawy. Znaczna ich część to ludzie o niedojrzałej psychicznie lub społecznie osobowości, zaniedbani wychowawczo. Pedagogiczne nastawienie i zarazem łagodniejsze postępowanie z więźniami młodocianymi jest następstwem humanitarnego nastawienia do ludzi bardzo młodych oraz ich problemów życiowych. W artykule przedstawiono prawne

reglamentacje postępowania z więźniami młodocianymi w aspekcie wykonywania kary pozbawienia wolności w Polsce po 1945 roku.

Dr Małgorzata Kamińska

Stosunek nauczycieli do problemu depresji wśród młodzieży

Zjawisko depresji, jej przyczyny i skutki wciąż jeszcze nie są jednoznacznie odbierane przez społeczeństwo. Objawy choroby są mylone z przygnębieniem i smutkiem, lub złym samopoczuciem. Jednocześnie są lekceważone w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Depresja wiąże się z obniżeniem jakości życia codziennego, z zachowaniami autodestrukcyjnymi, z próbami samobójczymi. Nieustanne zmiany, szybkie tempo życia i pracy nie pozwala za każdym razem rozpoznawać i interpretować prawidłowo wielu zachowań młodzieży. W tekście przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych wśród nauczycieli na temat zjawiska depresji wśród młodzieży. Badano poziom wiedzy o depresji oraz poglądy i zachowania nauczycieli wobec objawów tej choroby u uczniów. Wnioski nie są zadowalające. Tylko 25% badanych nauczycieli kojarzy depresję z chorobą, a 75% nie wie, w jaki sposób można pomóc osobie, która przejawia reakcje depresyjne. Co trzeci badany nie zgadza się ze stwierdzeniem prof. Zimbardo, iż „objawy depresji wśród dzieci i młodzieży to efekt odrzucenia przez rodzinę, kolegów, ale przede wszystkim szkołę. Wrogiem są przede wszystkim ci nauczyciele, którzy powodują, że uczniowie czują się gorsi i zamykają się w sobie”. Szkoła jest ważnym środowiskiem społecznym dla młodzieży, w którym powinna otrzymywać wsparcie i fachową wiedzę o zagrożeniach i trudnościach, jakie mogą napotkać w życiu. Właściwe postawy pedagogiczne nauczycieli powinny ułatwiać budowanie adekwatnego obrazu samego siebie w świadomości uczniów oraz ograniczać występowanie objawów depresji.

mgr Antoni Kasprzycki

Dom rodzinny - fundament budowania więzi międzypokoleniowej

Rodzina XXI wieku funkcjonuje zmagając się z licznymi problemami oraz zagrożeniami społecznymi. Zadaniem autora publikacji było ukazanie domu rodzinnego, który poprzez prawidłowe funkcjonowanie wzmacnia i kreuje pożądane cechy w kontekście wychowania dzieci i młodzieży. Artykuł to

również teoretyczne przedstawienie oczekiwanych wartości rodzinnych. Bowiem tylko prawidłowo funkcjonująca rodzina w Polsce buduje właściwy obraz domu rodzinnego., Zakończenie i postulaty wieńczą niniejszy artykuł.

Doktor Urszula Kazubowska

Dziecko w świecie zagrożeń rodzinnych i pozarodzinnych

Rozważając współczesną sytuację dzieci, procesy wychowawczo-socjalizacyjne i opiekuńcze, które na nie oddziałują warto zwrócić uwagę na czynniki warunkujące jakość i specyfikę życia dzieci. Zakładając, że rodzina jest najwartościowszym i najdoskonalszym środowiskiem wychowawczym słuszne jest założenie iż, to właśnie w rodzinie dziecko rozwija się w sposób najbardziej optymalny oraz przygotowuje się do funkcjonowania w grupie i społeczeństwie. W rodzinie dziecko nabywa wzorców funkcjonowania w poszczególnych obszarach życia, wyposażane jest w system wartości i norm, które są bezpośrednim wyznacznikiem jego bytowania w grupie, społeczności czy społeczeństwie. Rzec można by zatem, że to właśnie w rodzinie i poprzez rodzinę kształtowana jest tożsamość dziecka, które później, w trakcie dalszego rozwoju autonomicznie ją kreuje. Aby proces ów przebiegał zgodnie ze specyfiką rozwoju w poszczególnych okresach życia dziecka i sumarycznie doprowadził do jego samodzielności życiowej istotne jest określenie uwarunkowań wpływających na efektywność wspomnianych procesów. Wymienić można dwie kluczowe grupy uwarunkowań wpływających na optymalny rozwój intelektualny, psychiczny, społeczny dzieci. Są to uwarunkowania rodzinne i pozarodzinne. Do rodzinnych zagrożeń optymalnego rozwoju dziecka zaliczyć można między innymi: negatywne postawy rodzicielskie dziedziczone z „arsenału” doświadczeń rodzinnych wynoszonych z rodziny pochodzenia, zjawiska dysfunkcyjne w rodzinie związane z niewydolnością rodzicielską, różnorodne przejawy patologii na forum rodziny (głównie chodzi o alkoholizm rodziców, narkotyzowanie się i spożywanie środków odurzających i leków, agresję i przemoc wewnątrzrodzinną, hazard czy uzależnienia chociażby od Internetu).

dr Urszula Kempieńska, Mykola Rudenko

Ryzykowne zachowania seksualne studentów w Polsce i na Ukrainie- raport z badań

Jak wykazują trendy, zachowania ryzykowne młodzieży mogą stać się w przyszłości rosnącym problemem w aspekcie medycznym, psychologicznym i społecznym. Dowody empiryczne sugerują, że zachowania ryzykowne młodzieży są skorelowane ze sobą, co oznacza, że angażowanie się w jeden rodzaj zachowania może wskazywać na podwyższone prawdopodobieństwo angażowania się w inne zachowania lub wzory zachowań ryzykownych. Badania pilotażowe do międzynarodowego projektu badawczego realizowano od listopada 2013 do stycznia 2015 r. Pytania dotyczyły ryzykownych zachowań studentów w kwestii m.in. uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków oraz zdrowia seksualnego. W niniejszym opracowaniu zostaną zaprezentowane wyniki badań dotyczące jedynie postaw studentów w kwestii zdrowia seksualnego.

Doktor Anna Knocińska

Możliwości versus ograniczenia rozwoju kapitału społecznego Ochotniczych Hufców Pracy. Przyczynek do dyskusji

Referat koncentruje się wokół zagadnienia kapitału społecznego Ochotniczych Hufców Pracy, państwowej jednostki budżetowej nadzorowanej przez ministra właściwego ds. pracy i polityki społecznej, wyspecjalizowanej w działaniach na rzecz młodzieży, szczególnie zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz bezrobotnych do 25 roku życia. Celem rozważań jest wskazanie determinantów rozwoju kapitału społecznego tej instytucji oraz jednocześnie zasygnalizowanie problemów, rozwiązań, warunków jej funkcjonowania, które należy uznać za niesprzyjające. Rozwój pozytywnego kapitału społecznego może zwiększyć sprawność działania danej organizacji, dlatego dyskusja nad tym zagadnieniem w obrębie każdej organizacji stanowi istotne wprowadzenie do zmian.

mgr Andrzej Kobiółka

Świadomość zagrożeń online w percepcji gimnazjalistów z Gminy Myślenice. Dyskusja badań

Internet jest oczywistym „oknem na świat” ograniczonym jedynie ludzką wyobraźnią. Nie ma innowacyjności i postępu cywilizacyjnego bez nowych mediów. Nie sposób dzisiaj wyobrazić sobie społeczeństwo odcięte od telewizji, Internetu. Cyberprzestrzeń jest codziennością, ale wśród licznych

dobrodziejstw skrywane są również ciemne strony bycia „zalogowanym”. Surfując po Internecie gimnazjalista może znaleźć materiały, które są szkodliwe. To właśnie świadomość w/w zagrożeń online w dyskursie przeprowadzonych badań prezentuje niniejszy artykuł.

dr Maria Kocór

Kryzys nauczycielskiego autorytetu - przyczyny i konsekwencje

Od lat polska edukacja, szkoła przeżywa kryzys, który poszerza się na zawód nauczyciela i jego edukacyjną sprawczość. Od lat mówi się o kryzysie nauczycielskiego autorytetu i jego niemocy wychowawczej wobec młodych pokoleń. Skutkuje to niskimi efektami pracy, ciągłym życiem w stresie, a nawet wypalaniem się w zawodzie, a pośrednio coraz większą niemocą i bezradnością wychowawczą, utratą poszanowania dla pracy nauczyciela zarówno wśród uczniów, jak i rodziców, a pośrednio i w społeczeństwie. Przyczyn nauczycielskiego autorytetu należy więc upatrywać w czynnikach wewnętrznych i zewnętrznych. Tkwią one w samym nauczycielu i w systemie jego edukacji oraz w cechach środowiska i w ludziach, z którymi i, dla których nauczycielom przyszło pracować. Odbudowanie autorytetu to zatem długa i trudna droga wymagająca długofalowych działań systemowych. Aby bowiem zmienić nauczyciela, trzeba mądrej i odpowiedzialnej edukacji, lecz aby zmienić edukację, należy zmienić jej społeczny i kulturowy kontekst oraz myślenie społeczeństwa o niej.

dr Sabina Koczoń-Zurek

Źródła zagrożenia wypaleniem zawodowym w pracy służby więziennej

Tekst prezentuje zagrożenie indywidualne, bo „niszczące człowieka od wewnątrz”, ale i społeczne, bo niebezpieczne dla osób z którymi styka się jednostka dotknięta syndromem wypalenia zawodowego. Zagrożenie, które poprzez swoje elementy: emocjonalne wyczerpanie – powoduje ogólnie złe samopoczucie pracownika, brak poczucia sukcesu - hamuje jego aktywność zawodową i depersonalizację - uniemożliwia wręcz pracę z drugim człowiekiem. Autorka wprowadzając w problem wypalenia zawodowego nawiązuje do specyfiki zawodów tzw. bliskiego kontaktu, wyjaśnia sam termin oraz przedstawia uogólnione wyniki badań sondażowych dotyczące diagnozy

występowania syndromu wypalenia zawodowego w profesji szczególnie zagrożonej występowaniem syndromu wypalenia zawodowego, tzn. w pracy funkcjonariuszy służby więziennej. Tekst ukazuje sposoby postrzegania wykonywanej pracy przez funkcjonariuszy w kategoriach możliwości zagrożenia występowaniem wypalenia zawodowego. Przedstawia w sposób uogólniony zdiagnozowane uwarunkowania syndromu wypalenia zawodowego w płaszczyźnie czynników osobowościowych, interpersonalnych oraz materialno – organizacyjnych. Autorka zachęcając do refleksji w analizowanym obszarze. Sugeruje, iż występowanie syndromu wypalenia zawodowego nie jest ujawniane, wręcz jest utajniane, z uwagi na możliwość utraty pracy

mgr Karol Konaszewski

Zagrożenia kształtowania się tożsamości nieletnich w przestrzeni instytucjonalnej

Tezy wystąpienia:, - zagrożenia i trudności z jakimi mierzą się wychowawcy w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych w kontekście kształtowania tożsamości młodzieży nieprzystosowanej społecznie,, - prezentacja wyników badań, których celem było rozpoznanie autoidentyfikacji nieletnich umieszczonych w/w placówkach.

doktor Bogumiła Kosek-Nita

Rodzina z przemocą jako przejaw patologii społecznej

Referat dotyczy relacji w rodzinie przemocowej oraz konsekwencji dla jej funkcjonowania. Zwrócono również uwagę na charakterystykę ofiary i sprawcy przemocy domowej. Omówione zostały także sposoby zapobiegania i przeciwdziałania pojawianiu się aktów przemocy w rodzinie, formy opieki wychowawczej, pracy socjalnej, wspomagające prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

PhDr. PaedDr. Martina Kosturková, PhD., Ján Knapík

Ocena relacji interpersonalnych studentów

Relacje interpersonalne należą do najważniejszych komponentów ludzkiego życia. Chodzi o sposób, w jaki ludzie postępują wobec siebie i innych. Środowisko szkolnictwa wyższego uważamy za przestrzeń, w której rozwija się

poznanie, wiedza i profesjonalizm przyszłych wykwalifikowanych pracowników. Ze względu na poziom studiów przykłada się do tego elementu bardzo duże znaczenie. Dobre relacje międzyludzkie na terenie akademickim mają opierać się na wzajemnym szacunku i respekcie, uczciwości, otwartej komunikacji, zaufaniu oraz sprawiedliwości. Jakość relacji interpersonalnych ma wyraźny wpływ na efektywność edukacji i powodzenie jednostki. Sytuacje wywołujące poczucie niesprawiedliwości, napiętej atmosfery i niepokoju mogą mieć negatywny wpływ na jednostkę. Celem referatu jest interpretacja ocen relacji międzyludzkich na wybranych uczelniach wyższych dokonanych przez ich studentów. Podstawowym źródłem uzyskiwania danych był ustrukturyzowany system oceny więzi międzyludzkich w szkole.

dr Ireneusz Kowalewski, dr Magdalena Lubińska-Bogacka

Stan zdrowia psychicznego dziecka w sytuacji emigracji zarobkowej rodziców

Fala emigracji zarobkowych w Polsce poważnie zachwiała struktury społeczne współczesnej rodziny. W tysiącach polskich rodzin dzieci wychowują się bez co najmniej jednego z rodziców, który wyemigrował za granicę w celach zarobkowych. Niniejsza praca ma na celu poznanie stanu zdrowia psychicznego dziecka w obliczu eurosieroctwa. Zdrowie psychiczne człowieka determinuje całe jego życie. Wpływa na jego jakość i kontakty z innymi ludźmi. Stan zdrowia psychicznego zależy od wielu czynników. Dobry stan zdrowia psychicznego pozwala człowiekowi na osiągnięcie satysfakcji z życia osobistego, natomiast zły oddziałuje negatywnie na każdą dziedzinę naszego życia, utrudnia, a niekiedy uniemożliwia codzienne funkcjonowanie. Niewątpliwie istotny wpływ na zdrowie psychiczne ma środowisko rodzinne. Rodzina jest pierwszym otoczeniem życia człowieka, w którym zdobywa doświadczenie, uczy się pewnych umiejętności. Można zatem przypuszczać, iż nieobecność rodzica w wychowaniu dziecka wpływa szczególnie destrukcyjnie na jego psychikę.

Mgr. Jiří Kressa, Ph.D.

Kluczowe role zjawiska szykany w związku z percypowanym wsparciem ze strony rodziców

Artykuł zajmuje się wsparciem ze strony rodziców, tak jak jest percypowane w związku z podstawowymi rolami społecznymi, pojawiającymi się we wszystkich

formach szyskan, minowicie rola agresora, ofiary, wspierającego. Zwłaszcza ostatnia rola pomijana była długi czas w badaniach dynamicznych procesów szyskan. Akcent kładziono w minionych latach na role agresora i ofiary. Uzupełniamy więc braki, poświęcając uwagę różnicom w kwestii roli wspierającego i innymi rolami. Zgodnie z naszymi danymi to właśnie osoby dysponują stabilną siecią socjalną, która im pomaga. Informacje na temat ról społecznych pochodzą z badań zagranicznych i własnych, realizowanych w latach 2013 – 2014.

dr Krystian Kucharczyk

Pedagogiczno-prawne aspekty mobbingu jako patologii społecznej

Autor w swoim artykule porusza problematykę związaną z mobbingiem, jako zjawiskiem patologicznym, powtarzającym się systematycznie i występującym w różnych instytucjach. Autor podejmuje się próbę redefinicji tego zjawiska, ukazując główne cechy tej patologii, jak również wykazuje różnice w rozumieniu mobbingu czynnego i biernego. Syntetycznie omawia problematykę związaną z przyczynami i etapami mobbingu., Autor omawia również zagadnienie z punktu widzenia norm i sankcji prawnych Kodeksu pracy wykazując grupy zjawisk, które odpowiadają przesłanką kodeksowego pojęcia mobbingu.

doktor Ewa Kumik

Społeczny wymiar kształcenia przyszłych kandydatów na muzyków w szkołach muzycznych

W artykule omówiono specyfikę kształcenia profesjonalnych muzyków oraz sposób w jaki polskie szkolnictwo artystyczne przygotowuje uczniów do pełnienia ról społecznych. Szkoły muzyczne poprzez rozwijanie zdolności i umiejętności muzycznych uczniów w stopniu pozwalającym na czynną działalność zawodową przygotowują ich do aktywnego funkcjonowania na rzecz kultury muzycznej. Poprzez organizowanie koncertów, audycji muzycznych, imprez środowiskowych przyczyniają się do animacji życia muzycznego w środowisku lokalnym, a także przygotowują wrażliwych i świadomych odbiorców sztuki. Autorka próbuje znaleźć odpowiedź na pytanie – czy dzisiejsze społeczeństwo potrzebuje dobrze wykształconych muzyków oraz czy polskie szkolnictwo muzyczne wypełnia swoje zadania w wymiarze społecznym.

doktor Hubert Kupiec

Świat wartości młodzieży niedostosowanej społecznie

Artykuł stanowi analizę systemu wartości wychowanków placówek resocjalizacyjnych w porównaniu z ich dostosowanymi społecznie rówieśnikami. Zawiera wyniki badań empirycznych przeprowadzonych w 2014 roku w placówkach resocjalizacyjnych z zastosowaniem kwestionariusz SWS Skali Wartości Schelerowskich.

magister Katarzyna Kurzyca

Rodzinny ABS wobec życiowych poślizgów - wysoka jakość życia rodzinnego jako alternatywa dla autodestrukcyjnych zachowań jednostki

Przedmiotem proponowanego wystąpienia jest poszukiwanie przestrzeni funkcjonowania jednostki, która stanowiłaby rzeczywistą alternatywę dla narastających dziś zachowań autodestrukcyjnych. Z uwagi na duże znaczenie rodziny dla rozwijającego się człowieka, właśnie w jej kierunku zmierzają rozważania oparte o wyniki badań szeroko opisywanych w literaturze oraz badań własnych. Odpowiednie środowisko rodzinne może dla młodego człowieka stanowić (bez)konkurencyjne rozwiązanie wobec proponowanych mu przez współczesny świat rozrywek, które w bliższej lub dalszej perspektywie okazują się niekorzystne dla zdrowia i życia jednostki. Rodzina spełniająca oczekiwania i wymogi młodych ludzi co do swojej Atrakcyjności, zapewnienia Bezpieczeństwa oraz budowania Silnej więzi ma szansę stać się swoistym ABS - em chroniącym młode pokolenie przed zgubnymi skutkami życiowych poślizgów.

dr Izabella Kust

neuevda název

Sposoby niwelowania różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn i zwalczania segregacji kobiet na rynku pracy jest wciąż aktualnym problemem społecznym. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej skłania do monitorowania problemu na polskim rynku pracy. Respektowanie przepisów prawa unijnego jest koniecznością. Celem strategii na rzecz równego traktowania kobiet i mężczyzn zawartej w zaleceniach Komisji Europejskiej jest włączenie zasady równości

kobiet i mężczyzn do głównego nurtu polityki. Wyniki dokonanej analizy potwierdzają jednak, iż mimo adaptowania zaleceń prawa unijnego w prawie polskim, rzeczywiste zmiany muszą nastąpić w mentalności pracodawców.

Katarzyna Kuziak

Nadopiekuńczość wychowawcza-zagrożeniem dla rozwoju kapitału społecznego młodzieży

dr n o zdr Ilona Kuźmicz, dr Marta Szeliga

Wybrane aspekty prawne funkcjonowania różnych form opieki nad osobami przewlekłe chorymi

Zachodzące zmiany demograficzne w Polsce, których skutkiem jest starzenie się społeczeństwa, a w związku z tym także zwiększanie się liczby osób niepełnosprawnych i przewlekłe chorych doprowadziły do wzrostu zapotrzebowania na świadczenia opiekuńcze. Od kilkunastu lat obserwowany jest rozwój różnych form stacjonarnej opieki długoterminowej. Z uwagi na duże zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu opieki długoterminowej i nadal niewystarczające możliwości jej realizacji przez sektor ochrony zdrowia, udzielanie świadczeń opiekuńczo – zdrowotnych podejmuje także sektor pomocy społecznej. Celem pracy jest porównanie, w oparciu o obowiązujące akty prawne, wybranych aspektów funkcjonowania różnych form opieki nad osobami przewlekłe chorymi oraz przedstawienie trudności i ograniczeń z jakimi borykają się instytucje realizujące opiekę.

PhDr. Daniela Květenská, Ph.D.

Dziecko zagrożone Internetem

Artykuł koncentruje się na zagrożeniach związanych z faktem, że korzystanie z Internetu stanowi nierozłączną część codziennego życia większości dzieci. Internet stanowi użyteczne źródło informacji, ale jest również łatwo dostępny dla różnego rodzaju działalności przestępczej. W referacie zostały wymienione wybrane czyny karalne zagrażające dzieciom oraz zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.

doktor Magdalena Lubińska-Bogacka, Dr nauk med. Ireneusz Kowalewski

Psychospołeczne, medyczne i prawne skutki przemocy stosowanej w rodzinie wobec dziecka

Ellen Key w opublikowanej na początku naszego stulecia pracy pt. Stulecie dziecka wyraziła nadzieję, że wiek XX stanie się okresem stworzenia nowego ładu w zakresie ochrony praw małego człowieka. Mimo, że mamy XXI wiek i pomimo niewątpliwego postępu w rozwoju praw dziecka mijający czas przyniósł dla dzieci wiele krzywd. Problem przemocy wobec dzieci jest niezwykle ważny, bolesny, trudny do wyjaśnienia. Problem ten rodzi niechciane i bardzo długotrwałe i nieodwracalne konsekwencje. Z punktu widzenia pedagogiki społecznej coraz częściej szuka się przyczyn krzywdzenia dzieci przez osoby im najbliższe. Mimo coraz większej świadomości i kompetencji wychowawczej rodziców, ich agresywne zachowania w stosunku do dziecka jest zjawiskiem rosnącym. Artykuł opisuje różne aspekty przemocy na przykładzie badań prowadzonych wśród małych ofiar przemocy. Autorzy powołują się na badania przeprowadzone w krakowskich instytucjach medycznych, opiekuńczo-wychowawczych, socjalnych i w sądzie rodzinnym i nieletnich.

dr Agnieszka Majewska-Kafarowska

Ageizm jako problem złożony - refleksje z badań własnych

Ageizm jako problem społeczny stanowi duży obszar badawczy, co wynika ze specyfiki samego zjawiska, ale i kontekstów, jakie mu towarzyszą. Dyskryminacja ze względu na wiek to problem współcześnie ważny, choć nie nowy, wymagający eksploracji i refleksji. Problemem jest nie tylko specyfika zjawiska, ale także wiedza o samym zjawisku. W referacie podejmuję refleksję wyrosłą z badań własnych, oscylującą wokół problemu świadomości, wiedzy na temat zjawiska ageizm.

dr Jan Adam Malinowski

Szkoła wobec zagrożeń społecznych - między obojętnością a zaangażowaniem

Szkoła będąc niepowtarzalnym środowiskiem wychowawczym jest powiązana zarówno ze środowiskiem lokalnym, jak i szerszym środowiskiem społeczno-

kulturowym. Oznacza to, że szkoła jako instytucja publiczna nie może pozostawać w swoich działaniach programowych, metodycznych i organizacyjnych obojętna na przemiany dokonujące się zarówno w mikro-, mezo- i makroskali, które nie zawsze są nośnikiem postępu i stabilizacji. Niosą one z sobą także szerokie spektrum zagrożeń, poczynając od kwestii socjalno-bytowych, a kończąc na bezpieczeństwie lokalnym i globalnym. Tym samym szkoła staje wobec wyzwań łączących się z ubóstwem uczniów – zarówno materialnym, jak i „duchowym”, problemem uzależnień, przemocą. Stawia to szkołę przed dylematem w jakim stopniu i zakresie angażować się w działania, które wykraczają poza funkcję dydaktyczną.

dr Iwona Malorny

Profilaktyka pozytywna wobec problemu uzależnienia od multimediiów wśród dzieci i młodzieży szkolnej

Poster będzie obrazował realne zagrożenie związane z problemem agresji elektronicznej, w kontekście oddziaływań profilaktycznych i interwencyjnych w środowisku lokalnym.

Mgr Kristína Liberčánová, PhD.

Wewnętrzny profesjonalny pracownik – pedagog społeczny - środek zarządzania w przedszkolu

Czy jest miejsce dla pedagoga społecznego w przedszkolu? Kto lub co decyduje o jego przydatności? Jakie działania uznaje się w przedszkolu za społeczno-pedagogiczne? Na podstawie niewielkiej sondy badawczej o charakterze jakościowym postaramy się zajrzeć do zarządzania oferowanymi usługami w trzech przedszkolach. Na podstawie klasyfikacji obserwowanych działań, analiz wychowawczo-kształceniowych i dokumentacji zarządzania oraz narracji nauczycieli postaramy się wykryć potrzeby i kierunek pracy pedagoga społecznego w systemie kształcenia przedszkolnego.

doktor Jolanta Lipińska – Lokś

Zachowania ryzykowne młodzieży z niepełnosprawnością jako reakcja na trudną sytuację życiową

Niepełnosprawność niesie ze sobą biopsychospołeczne konsekwencje dla człowieka nią dotkniętego. Zawsze stanowi dla niego sytuację trudną, ograniczającą zaspokojenie własnych potrzeb i sprostanie oczekiwaniom społecznym. W szczególnie niekorzystnym położeniu znajdują się młodzi ludzie, którzy poszukując sposobów poradzenia sobie w tej sytuacji, często podejmują tzw. zachowania ryzykowne (np. palenie tytoniu, picie alkoholu, wczesna inicjacja seksualna, agresja). Doświadczenie jednak pokazuje, że zachowania te nie tylko nie rozwiązują problemów, ale i je potęgują, często prowadząc do niedostosowania społecznego grożącego wykluczeniem społecznym młodego człowieka. Zachowania ryzykowne młodzieży, szczególnie z niepełnosprawnością to problem, który wymaga zdiagnozowania i podjęcia oddziaływań.

Dr praw, RNDr. Vlastislav Man

Korupcja jako poważne zagrożenie społeczne – aktualna problematyka obniżania stopnia korupcji w Republice Czeskiej

Autor najpierw specyfikuje istotę korupcji, podaje definicje. Następnie argumentuje, dlaczego w życiu społecznym nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie korupcji. Również omawiana jest problematyka jednolitej metodologii celem określania miary korupcji w skali międzynarodowej. (Przykład – ocena Transparency International przez indeks postrzegania korupcji (CPI) w latach 2010 aż 2014. Kolejna część referatu wprowadza i komentuje warunki, miary i metody systemowego podejścia, ograniczającego korupcję w Rep. Czeskiej. Jako istotny punkt traktowane jest modyfikowane zastosowanie kroków i metod państw europejskich, ponoszących sukces w walce z korupcją. W zakończeniu podane są stwierdzenia podsumowujące.

dr Iwona Malorny

Profilaktyka pozytywna wobec problemu uzależnienia od multimediów wśród dzieci i młodzieży szkolnej

Poster będzie obrazował realne zagrożenie związane z problemem agresji elektronicznej, w kontekście oddziaływań profilaktycznych i interwencyjnych w środowisku lokalnym.

doc. PhDr. Dagmar Marková, PhD.

Preferencje moralne studentów etyki i wychowania etycznego dotyczące wychowanie seksualnego

Tekst prezentuje wąski wycinek wyników etyczno-deskryptywnego studium badawczego realizowanego w roku 2014, które było ukierunkowane na specyfikację pewnych konstrukcji moralnych i podejść do wychowania seksualnego pośród studentów etyki, wychowania etycznego i pracy socjalnej. Badanie to nawiązuje do wcześniejszego badania postaw i struktury wychowania seksualnego przyszłych pracowników i pracownic socjalnych, które realizowaliśmy w roku 2007. Wyniki naszych badań potwierdzają potrzebę systematycznego wychowania seksualnego w szkolnictwie wyższym w obrębie etyki, wychowania etycznego, ew. szerzej w obszarze nauk społecznych i pedagogicznych.

Profesor Krystyna Marzec-Holka

Sprawiedliwość naprawcza czy rosnąca marginalizacja potrzeb rozwojowych i opiekuńczych dziecka

dr Józefa Matejek

Funkcjonowanie rodziny w świetle zjawiska migracji zarobkowych

Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej nasiliło się zjawisko migracji zagranicznej. Okresowe wyjazdy rodziców i opiekunów do pracy za granicę stały się powszechne, zwłaszcza w regionach o korzystnym położeniu geograficznym względem zagranicznych rynków pracy, a także o niskiej podaży ofert zatrudnienia na rynku lokalnym. Prowadzone badania pokazują, że o emigracji zarobkowej myślą nie tylko osoby mające trudności ze znalezieniem pracy, ale też zatrudnieni w przypadku braku możliwości rozwoju zawodowego lub chęci zarabiania większych pieniędzy. Zdobycie lepiej płatnej pracy znacznie podnosi poziom życia rodziny ale brak obecności rodzica/rodziców nie pozostaje obojętny względem funkcjonowania rodziny oraz wychowujących się w niej dzieci.

Doctor Joanna Michalak-Dawidziuk

Środowisko pracy – organizacja ucząca czy hamująca rozwój pracownika

Kryzys finansowy na świecie ma poważny wpływ na funkcjonowanie firm. Dlatego też jednym z najważniejszych elementów konkurencyjności współczesnej firmy jest podejmowanie kreatywnych i innowacyjnych działań, do których jest konieczny pracownik zdolny do inicjowania takich działań. Pogarszająca się kondycja finansowa firm uniemożliwia pracodawcom wspieranie rozwoju zawodowego pracownika. Stan ten może powodować intensyfikację procesu likwidacji licznych firm, a tym samym potęgowanie skali bezrobocia. Przeprowadzone badania pozwoliły na pozyskanie wiedzy na temat stanu świadomości studentów studiów niestacjonarnych w jakiego typu firmach pracują, czy jest to firma typu organizacji uczącej się czy hamującej jego rozwój.

dr Łukasz Michalski

Instytucja non profit – ideał społecznego uczestnictwa?

Celem niniejszych analiz jest rozważenie pytania o ewentualne koszty instytucji o charakterze non profit. W pytaniu tym nie idzie jednak o koszty materialne, lecz być może poważniejsze jeszcze straty w kapitale społecznym. Główna linia prowadzonej argumentacji podejmuje zatem próbę sproblematyzowania automatyzmu częstego kojarzenia tego typu organizacji wyłącznie z publicznym pożytkiem a także rozważenia stylów promowania niezyskowej działalności. Wśród postaci, których twórczość wiedzie kolejne wątki analiz są m.in. Herberta Spencera, Julien Benda, Pierre'a Bourdieu, Slavoj Žižek, Mary Douglas, Peter Sloterdijk czy Helena Radlińska.

Prof. zw. Dr hab. Jerzy Modrzewski

Pedagogika społeczna wobec bierności, bezczynności i bezradności w doświadczeniu indywidualnym i społecznym- zarys problemu

doktor Jolanta Muszyńska

Identyfikacja lokalna jako imperatyw kreowania społeczeństwa obywatelskiego

Kantowski imperatyw : „ twórz z innymi wspólnotę, traktuj ich zawsze zarazem jako cele i nie pozwól, by inni traktowali cię tylko jako środek” w moim przekonaniu jest tym co wyznacza współczesną dyskusję nad społeczeństwem obywatelskim. Pomiędzy społeczeństwem obywatelskim interpretowanym jako

wielość jednostek , które podejmują określone działania w celu zaspokojenia swoich potrzeb i oczekiwań a jednostką istnieją wzajemne zobowiązania. Obywatel społeczeństwa obywatelskiego to jednostka świadoma nie tylko swoich praw i przywilejów wynikających z bycia członkiem społeczeństwa ale również obowiązków na nim spoczywających. Do tych ostatnich należy między innymi podejmowanie działań w interesie własnym i innych. Partycypacja społeczna jest więc powinnością obywatelską. Trudno jednak aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym jeżeli potrzeby i ambicje jednostki nie są „zakotwiczone” w konkretnej przestrzeni społecznej. Środowisko lokalne jako najbliższa (prócz oczywiście rodziny)i najbardziej znana przestrzeń społeczna wydaje się być najbardziej adekwatnym miejscem do podejmowania działań i aktywności społecznej. Jednak warunkiem niezbędnym jest identyfikacja lokalna . W artykule zaprezentowane zostaną wyniki badań własnych ukazujące zależność pomiędzy identyfikacją lokalną a aktywnością społeczną mieszkańców społeczności lokalnych północno- wschodniego pogranicza Polski.

Mgr. Silvia Neslušanová, PhD.

Socjalno-pedagogiczna działalność w szkołach

Referat opisuje wyniki badań, dotyczące pierwszych doświadczeń zawodowych pedagogów społecznych po wprowadzeniu ustawy o pracownikach pedagogicznych oraz specjalnych w Słowacji.

Doc. PhDr. Miriam Niklová, PhD.

Ujemne konsekwencje świata wirtualnego na psychosocjalny rozwój dzieci i młodzieży

Współczesne społeczeństwo determinowane jest rozwojem informacyjnych i komunikacyjnych technologii. Internet i inne urządzenia elektroniczne stanowią nieodzowne elementz życia dzieci i młodzieży. Ułatwiają nam one życie, jednak należy też wskazać ich ujemne oddziaływanie. W ciągu ostatnich 10 lat rejestrujemy nową, bardziej przebiegłą formę szyskan przy pomocy różnego rodzaju medii. Cyberszykanom należy poświęcić właściwą uwagę, ze względu na psychosocjalne skutki, bardziej groźne od klasycznego napastowania. Pozostające psychiczne i emocjonalne konsekwencje szyskan internetowych jak

stres, przygnębienie, napięcie, frustracja, depresje itp. odbywają się ostatecznie również na zdrowiu somatycznym dzieci.

doktor Monika Noszczyk-Bernasiewicz

Przestępczość nieletnich w Polsce - skala oraz wybrane formy reagowania

Artykuł przedstawia dane dotyczące skali (rozmiarów), dynamiki oraz struktury demoralizacji i czynów karalnych nieletnich w latach 2000-2008. Prezentowane wyniki analiz są opracowaniem własnym danych Departamentu Statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości w Warszawie., Przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości nieletnich oznacza stosowanie środków zapobiegających powstawaniu tych zjawisk w skali indywidualnej i zbiorowej oraz procesom ich pogłębiania się, Od kilku lat obserwujemy w Polsce wyraźny wzrost zainteresowania działaniami mającymi na celu zapobieganie i redukcję wielu niepokojących zachowań wśród dzieci i młodzieży. Ta wzmożona uwaga ma uzasadnienie w statystykach policyjnych czy sądowych, pokazujących coroczny wzrost nieletnich sięgających po alkohol czy inne środki odurzające, rozpoczynających wczesną aktywność seksualną, popełniających brutalne akty agresji i czyny przestępcze.

Anna Nowak

Jakość życia kobiet niepełnosprawnych

W artykule poddano analizie zagrożenia dotyczące jakości życia niepełnosprawnych kobiet oraz propozycje związane z zwiększeniem ich jakości życia.

Profesor Inetta Nowosad, dr Mariola Badowska

Możliwości i ograniczenia współpracy nauczycieli z rodzicami dzieci cudzoziemskich

Artykuł stanowi analizę relacji nauczyciele - rodzice w odniesieniu do specyficznej sytuacji dzieci uchodźców i imigrantów.

Mgr Veronika Nýdrlová

Moja historia jako historia społeczności

TEATR PLAYBACK (PLAYBACK DIVADLO), forma dramatu aplikowanego, która pod tą nazwą pojawiła się po raz pierwszy w latach 80-tych 19. stulecia w Stanach Zjednoczonych. Ma swoje korzenie w odległej przeszłości, kiedy ludzi chcieli pamiętać historię swojego życia, wartą opowiadania i przekazywania dalej. Nie ma określonego scenariusza, zaś celem jest przede wszystkim odzwierciedlenie uczuć z opowiedzianej historii poprzez improwizowany następnie fragment odgrywający się na scenie. Chodzi tu o grę z historią widza i szukanie dróg, jak ją ekspresywnie wyrazić, umożliwiając w ten sposób oglądającym przyjrzenie się jej „z zewnątrz”. Technicznie teatr playback wywodzi się z psychodramy, ale nie jest narzędziem głównie terapeutycznym. Kładzie nacisk na proces komunikacyjny i dzielenie historii z grupą. Referat będzie się zajmował samą metodą, a następnie pytaniem, jakie są korzyści stosowania metody teatr playback w obszarze pedagogiki społecznej i poda przykłady takiej pracy komunikacyjnej w praktyce.

Mgr. Ing. Irena Ocetková, Ph.D.

Studium na UNOB ve srovnání se státními civilními školami očima jejich studentů

Příspěvek se zabývá subjektivním hodnocením institucionálního působení na studium a osobnost studujících očima studentů, kteří studují ve vojenské instituci. V krátkém výzkumném šetření byly studenti UNOB dotazováni na pozitiva a negativa, která jim přináší studium na této vysoké škole. Odpovědi byly zpracovány z hlediska hledání odpovědí na otázku, jak eliminovat negativa vyplývající z působení vojenské instituce a jak posílit a kvalitněji využít pozitiva vycházející ze specifik instituce UNOB z hlediska psychologie a sociální pedagogiky.

prof. ndzw. dr hab. Małgorzata Orłowska

Prawo do lenistwa - między przekleństwem a dobrodziejstwem. The right to laziness - between curse and blessing

Czas wolny jest jednym z elementów życia społecznego. Na przestrzeni ostatniego czasu zmienił się jego paradygmat. Z czasu dla elit stał się czasem przegranych. Czy słusznie? Przecież pełni w życiu indywidualnego człowieka oraz społeczeństwa różne role i funkcje. Do najciekawszych – a mało znanych -

można zaliczyć go jako miejsce budowania kapitału społecznego, fundamentu współczesnych społeczeństw demokratycznych.

doc. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD.

Specyfika przestępczości wśród młodzieży

W obecnych czasach coraz częściej występują wśród młodych ludzi przejawy agresywnego zachowania wobec współuczniów, nauczycieli, ale również wobec rodziców. Narastanie tego problemu wywołuje potrzebę działania przy udziale wykształconych specjalistów, przede wszystkim profesji pomocowych. W referacie na poziomie teoretycznym oraz empirycznym poświęcamy uwagę cechom przestępczości występującej pośród młodzieży.

Inż. Roman Pavelka, PhD., Mgr Jakub Valovič

Najważniejsze czynniki wpływające na postrzeganie inkluzji uczniów słowackich szkół podstawowych

W artykule zbadane są postawy uczniów 5. i 8. rocznika słowackich szkół podstawowych, wobec rówieśników w niekorzystnej sytuacji. Podstawowym celem tego badania jest obserwacja postaw i poglądów dzieci na integrację społeczną w szkole. Postawy dzieci wobec integracji społecznej były w wybranych słowackich szkołach podstawowych mierzone kwestionariuszem „Chedoke-McMaster Attitudes Towards Children with Handicaps” (© ROSENBAUM 1986, adaptacja NÚCEM 2013). Za pomocą krótkich historii we wstępie kwestionariusza są opisane 3 podstawowe typy uczniów wymagających specjalnego podejścia: uczeń z problemami zdrowotnymi, uczeń z zaburzeniami uczenia/zachowania, uczeń ze środowiska niekorzystnego społecznie. To wprowadzenie do tematyki inkluzji społecznej ułatwia dzieciom wyrażenie swoich poglądów. Celem artykułu jest poszukiwanie zależności między podstawowymi typami uczniów wymagających specjalnego podejścia a poglądami uczniów klas 5. i 8. słowackich szkół podstawowych. W tym celu w referacie będą wykorzystane wielowymiarowe metody statystyczne.

Dr. Katarzyna Piątkowska – Pinczewska

Dzieło muzyczne jako reakcja kompozytora na zagrożenia egzystencjalne i przemoc na przykładzie Requiem Romana Maciejewskiego

Każde dzieło muzyczne, które „wychodzi spod pióra” kompozytora jest owocem rozmaitych przemyśleń, sytuacji, które zdarzyły się w życiu prywatnym artysty, otoczeniu społecznym, politycznym, czy instytucjonalnym. Każdy utwór ma swoją genezę powstania, a wiele wytworów wyobraźni kompozytorskiej niesie ze sobą różne przesłania. Znakomitym przykładem reakcji kompozytora na zagrożenia egzystencjalne i przemoc jest Requiem Romana Maciejewskiego (1910 – 1998), które powstawało w latach 1943- 1958. Jest to dzieło, które kompozytor rozpoczął pisać bezpośrednio po odzyskaniu sił po ciężkiej chorobie, a proces tworzenia zajął mu ponad 15 lat. Utwór jest z jednej strony niejako wotum wdzięczności za odzyskane zdrowie, z drugiej zaś główną myślą jaka przyświecała twórcy było uświadomienie ludziom nonsensu wojen. Pod przytłaczającym wrażeniem ogromu ludzkich cierpień i morza przelanej krwi – mówił Maciejewski – postanowiłem pod koniec drugiej wojny światowej skomponować dzieło, które stałoby się jednym z licznych przyczynków do utrwalenia w ludzkiej świadomości przeświadczenia o tragicznym nonsensie wojen. (...) Requiem poświęcone jest ofiarom ludzkiej niewiedzy, w pierwszym zaś rzędzie pamięci poległych w wojnach wszechczasów.

Dr. Wojciech Piestrzyński

Persons with selected mental disorders in the social space

The article presents the issues concerning human functioning with mental disorders in the social space. We analyzed disorders such as depression, personality disorders, anxiety attitude. Author showed the impact of this type of disorder on human functioning in the social space. The author also presented risks associated with psychiatric those encountered in the social space

Prof. zw. dr hab. Tadeusz Pilch

Geneza istota i skutki zagrożeń społecznych

Jednostka, wspólnota, grupa są bezradne wobec ponadnarodowych struktur kapitału i interesu. Narasta we współczesnym świecie poziom agresji wywołany czynnikami ideologicznymi, religijnymi i egoizmami politycznymi. Pogłębiają się

zróznicowania świataw w wymiarach gospodarczych, politycznych i ideologicznych. Obserwujemy całkowitą bezradność międzynarodowych "regulatorów" (np: agend ONZ) wobec agresywności państw, ruchów parareligijnych i innych zachowań zagrażających ładu społecznemu i wartościom humanitarnym. W wymiarze indywidualnym narasta osamotnienie i bezradność jednostki wobec sił administrujących porządkiem prawnym, społecznym i gospodarczym w skali lokalnej, państwowej i globalnej

Mgr sztuki Izabela Pinczewska

Zagrożenia egzystencjalne seniorów, pensjonariuszy domu pomocy społecznej

Człowiek w ostatniej fazie życia doświadcza wielu zmian (fizycznych i psychicznych) związanych m.in.: ze stanem zdrowia, z ogólną sprawnością (motoryczną jak i intelektualno-emocjonalną), z utratą pełnionych ról społecznych, a w raz z przejściem na emeryturę z pogarszającą się sytuacją materialną. Szczególnie osoby starsze przebywające w instytucji opieki całkowitej, w warunkach względnej izolacji społecznej traktują te doświadczenia jako sytuacje trudne, graniczne i zagrażające ich dotychczasowej egzystencji. Zadaniem pedagogiki oraz nauk pokrewnych jest poszukiwanie kierunków mających na celu oswojenie i złagodzenie traumy przeżywanych zmian oraz polepszenie sytuacji życiowej podopiecznych domów pomocy społecznej.

dr Paweł Popek

Zagrożenia w kluczowych obszarach decydujących o poczuciu sprawczości pedagogicznej w instytucjach resocjalizacji nieletnich

W systemie resocjalizacji nieletnich kadra pedagogiczna przejmuje odpowiedzialność za stworzenie bogatej oferty wychowawczo-resocjalizacyjnej dla swoich podopiecznych. Zaangażowanie się w taki proces wymaga od wychowawców wiedzy, umiejętności i właściwej postawy, a to wiąże się ze świadomością zasad, strategii i procedur oddziaływania resocjalizacyjnego. Kluczowym wydaje się tu zinterioryzowanie, lub stworzenie własnego katalogu zasad oddziaływań resocjalizacyjnych. Paradygmaty te winny jak najpełniej uwzględniać podmiotowość i sprawczości wychowanka w jego procesie zmiany.

PhDr. Miroslav Procházka, Ph.D.

Doświadczenia z realizacją programów pierwotnej profilaktyki w środowisku szkół podstawowych w Republice Czeskiej

Przyczynek skupia się na ewaluacji doświadczeń w zakresie programów profilaktycznych, pojmując szkołę jako autorytet w zakresie specyficznej dziedziny wychowania. Socjalna rola szkoły analizowana jest według sposobu postrzegania i oceniania metod realizowania czynności wychowawczych i prewencyjnych. Badania wskazują na poglądy uczniów, ich zastrzeżenia wobec istniejącego systemu i wyobrażenia na temat optymalnej formy profilaktyki w szkołach. Następnie autor omawia problematykę znaczenia nauczycieli – metodyków w zakresie prewencji szkolnej w związku z rozwiązywaniem problemów i opisuje, z kim nauczyciele są gotowi współpracować. Wyniki posłużą refleksji nad ogólnym poziomem realizacji pierwotnej prewencji w szkołach i o możliwościach włączenia pedagogów społecznych do działań wychowawczych.

dr Irena Przybylska

Kultura emocjonalna – współczesne przestrzenie (nie) uczenia się emocji

Odwołując się do interakcyjnego rozumienia emocji oraz koncepcji kultury emocjonalnej artykuł prezentuje rozważania nad znaczeniem reguł emocjonalnych dla rozwoju emocjonalnego i kształtowania umiejętności emocjonalnych dzieci oraz młodzieży. Tradycyjnie źródłem wiedzy emocjonalnej była rodzina a poprzez udział w grupach społecznych oraz uczestnicząc w kulturze młodzi ludzie uczyli się zasad wyrażania i kierowania własnymi emocjami. Współcześnie pojawiają się przynajmniej dwa źródła zagrożeń dla rozwoju emocjonalnego. Są nimi zmieniające się więzi rodzinne i społeczne oraz coraz bardziej obserwowalne przesunięcie socjalizacyjne obejmujące przestrzenie masowej komunikacji prowokującej do nadmiernej ekspresyjności emocjonalnej. Analizując literaturę z pogranicza socjologii, pedagogiki i psychologii oraz badań empirycznych autorka prezentuje obok zagrożeń możliwości działań edukacyjnych (profilaktycznych i terapeutycznych) propagując ideę edukacji emocjonalnej w przestrzeniach formalnych i nieformalnych.

doktor Danuta Raś

Instytucje izolacyjne. Funkcjonowanie, zadania, przydatność

Referat dotyczy problemów umieszczania sprawców przestępstw w placówkach izolacyjnych. Koncentruje się na skutkach fizycznych i psychicznych oraz mechanizmach adaptacyjnych do pobytu w więzieniu. Analizie poddano zasadność i cel umieszczenia w więzieniu, także w oparciu o materiały dotyczące okresów wcześniejszych

dr Ewa Roman

Społeczno - kulturowe wzory aktywności zdrowotnej młodzieży

Poprzez uczestnictwo w danej grupie jednostka partycypuje w jej kulturze. Może być ona związana z kilkoma kulturami, a jeśli jej własna nie zaspakaja jej potrzeb, wówczas poszukuje brakujących elementów w kulturach obcych., Kulturę zdrowotną tworzy system wartości przypisywanych zdrowiu fizycznemu, i psychicznemu, obiektywnemu i subiektywnemu, jednostkowemu i publicznemu. Kultura w zakresie zdrowia przejawia się m.in. w poczuciu odpowiedzialności za zdrowie własne i publiczne oraz uwrażliwieniu na potrzeby zdrowotne. Wzory kulturowe dotyczące zdrowia i choroby są wycinkiem złożonego kompleksu wierzeń, wartości i norm., Zależności pomiędzy zdrowiem, chorobą i kulturą odnoszą się do następujących grup zagadnień: różnicy poglądów na temat zagrożeń zdrowia, kulturowych kryteriów zdrowia, zdrowia jako wartości w systemach wartości różnych kultur, kulturowych uwarunkowań stylu życia i zróżnicowań stosunku do chorób i chorych ludzi., Mechanizmy i procesy socjalizacji dominujące w danej kulturze determinują rodzaj zachowań związanych ze zdrowiem, jakie jednostka będzie w życiu realizować.

dr Adam Roter

Sukcesy i porażki życiowe pokolenia transformacji

Prezentowany raport będzie dotyczył analizy badań autorefleksji socjalizacji wtórnej pokolenia transformacji . Całość jest próbą wpisania wyników w model kultury kofiguratywnej skonstruowanej przez M. Mead

doktor Marzena Ruszkowska

Sieroctwo „społeczne wtórne” jako zagrożenie funkcjonowania dziecka

Przedmiotem analiz publikacji ma być jedna z postaci sieroctwa społecznego – tzw. sieroctwo wtórne. Informacje na temat zjawiska sieroctwa wtórnego zebrano przy pomocy badań internetowych (netograficznych), głównie za pośrednictwem forów tematycznych, chatów, portali społecznościowych na przełomie 2014/2015 roku. W badaniach wzięli udział pracownicy socjalni, asystenci rodziny, wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych. Pytania dotyczyły następujących obszarów tematycznych: najczęstsze przyczyny powrotu dziecka z pieczy rodzinnej do instytucjonalnej, częstotliwość występowania tego zjawiska, konsekwencje dla dziecka, praca z dzieckiem powtórnie osieroconym. Dodatkowo w lutym 2015 roku autorka przeprowadziła wywiad narracyjny z wychowawcą placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Dr. Dariusz Sarzała

The totality of the prison as a source of pathological behavior

This article analyzes the factors specific to the prison as a total institution, which favor the formation of pathological behaviors among prisoners. The author concentrated on the following areas: the totality of the prison and aggressive and violent behavior, the totality of the prison and the prison subculture, the totality of the prison and the phenomenon of drug addicts. W article uses the results of their own research, which focused on the impact of the totality of prison inmates pathological behavior .

Dr Mirosława Ściupider-Młodkowska

Zagrożenia i przemiany intymności w związkach partnerskich. Badania polsko-czeskie

Przemiany relacji partnerskich w biografiach młodzieży studiującej polskiej i czeskiej wpisują się w temat zagrożeń współczesnych relacji międzyludzkich z dwóch powodów. 1. Dotyczą akceleracji sfery intymnej i seksualnej przyspieszonej na skutek relacji wirtualnych i ekspertyz komercjalizujących emocje., Drugie zaobserwowane i omawiane w referacie zjawisko dotyczy inwersji - przesunięcia granic z tego co prywatne na upublicznianie. Referat będzie refleksją pedagogiczną na temat zagrożeń dla współczesnej tożsamości

młodości żyjącej pomiędzy światem realnym i wirtualnym w nawiązywaniu relacji partnerskich, miłosnych i seksualnych.

Mgr et Mgr Markéta Sedláková

Analiza dyskursywna wypowiedzi na temat islamu

Referat prezentuje konstrukcje wypowiedzi podmiotów w kontekście konwersji na islam. Konstrukcje były mapowane za pomocą analizy dyskursywnej, która zawiera określone (dyskursywne) praktyki. Wywierają one wpływ społeczny na rzeczywistość jednostek, grup społecznych, a nawet na całe społeczeństwo. Zawartość referatu będzie obramowana założeniami teoretyczno-filozoficznymi konstruktywizmu społecznego, który stanowi podstawową optykę przy oglądaniu tej problematyki.

Dr Katarzyna Sępowicz-Buczko, dr Wiesława Kowalska

Nowe formy oddziaływań korekcyjnych na skazanych

Streszczenie, Prezentowany artykuł poświęcony został zagadnieniu wykorzystania arteterapii jako formy oddziaływań korekcyjnych na skazanych. Zarekomendowano jedną z jej form a mianowicie muzykoterapię., W pracy przedstawiono definiowanie arteterapii. Zaprezentowano funkcje, które spełnia takie jak: kataraktyczno-kompensacyjną, kształtowania postaw, zachowań, oraz wrażliwości i wpływu na ekspresję skazanych. Ukazano cenną właściwość arteterapii, którą jest skuteczne zaspakajanie potrzeb skazanych. W ujęciu teoretycznym omawiając problematykę arteterapii odwołano się do teorii T. Rudowskiego., W artykule wskazano na formy arteterapii, które mogą zostać wykorzystane w pracy korekcyjnej ze skazanymi. Szczegółowo omówiona została jednak muzykoterapia. Zdefiniowano jej pojęcie, wskazując, że może być skuteczną formą, w realizacji celów wychowawczych, które są skierowane na rozwój poznawczy oraz terapeutyczny, akcentując jej skuteczność powiązaną z innymi formami pracy, ze skazanymi.

dr. Daria Sikorska

Mobbing in the school environment at the level of early education

Mobbing at schools must be considered a form of ills existing in an organisation. The personality of the group in which mobbing occurs, allows for the determination of its distinctive features that definitely set it apart from other behaviours, and are attempted in order to exclude the selected victim from the peer group and marginalisation of the particular student. The aim of this study is to present the occurrences of mobbing in the school environment at the level of early education.

Beata Skwarek

Adoptive family systems – overview of the concepts and theories of family functioning

In contemporary social reality increasingly to perceive the importance of the stability of family ties and the role of a loving family and its influence on the development of growing up in her children. If the biological family is not fulfilling its tasks properly for the child, it may replace another, unrelated family, who through an act of unification (adoption) surround the child with love and give him a sense of security., Authors of the article are analysing chosen concepts and theories of functioning of families relating them to the adoptive family as the peculiar family system. Adoptive family is in fact considered to be one of the best forms of foster parenting. Specific relationships that are formed as a result of adoption require full acceptance of the child and the involvement of all its members (so parents and children), which makes it possible to achieve "educational success".

dr Sławomir Śliwa

Zagrożenia rozwojowe dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej a profilaktyka pozytywna

Wystąpienie dotyczy potencjalnych zagrożeń rozwojowych dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej, a programowaniu działań profilaktycznych. Autor przedstawia na jakie zagrożenia, trudności rozwojowe narażone jest dziecko na I etapie edukacyjnym, a także co należałoby ująć w programach profilaktycznych w szkole. Przedstawiona również jest analiza programów profilaktycznych z klas I-III szkół podstawowych w tym zakresie. Autor przedstawia również swoją propozycję oddziaływań profilaktycznych.

PhDr. Peter Slovák, PhD.

Zdrowie psychiczne – kruche naczynie indywidualnego zagrożenia

Pojęcie zdrowie psychiczne jest synonimem psychosomatycznej i społecznej stabilności jednostki. Wspieranie równowagi psychicznej i stworzenie przestrzeni na interwencje ze strony doradcy socjalnego, pedagoga społecznego czy pracownika socjalnego powinny stanowić część współczesnej opieki nad klientem służb społecznych, szczególnie nad jednostkami w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Istnieje potrzeba, abyśmy zaczęli zwracać uwagę na tę ważną część wymiaru osobowości już w okresie adolescencji, ponieważ właśnie w tym ontogenetycznym okresie pojawiają się konsekwencje nieodpowiedniego obciążenia, nierozwiązanej frustracji i długotrwałego stresu, który może doprowadzić do całkowitej destabilizacji jednostki. Wspieranie zainteresowania własnym zdrowiem psychicznym stanowi predyspozycję, którą jednostka musi stale budować.

PaedDr. Dorota Smetanová, PhD.

Pedagog i wychowanie seksualne – należy praktykować czy...?

Referat mówi o konieczności przygotowania przyszłych pedagogów społecznych w obszarze seksualności, intymności i wychowania seksualnego. Oprócz ogólnego zdefiniowania wychowania seksualnego koncentruje się głównie na możliwościach jego praktykowania.

Sebastian Sobczuk

Wychowanie do wartości proekologicznych szansą przezwyciężenia globalnego kryzysu środowiska

Globalny kryzys środowiska jest bardzo poważnym i wciąż aktualnym wyzwaniem przed jakim stanęła współczesna edukacja na świecie i w Polsce. Wszelkie zaś oddziaływanie wychowawcze nie jest skuteczne bez postawienia celu wychowania – bez odpowiedniego wartościowania. Koniecznym bowiem warunkiem wszelkich zmian w postępowaniu człowieka – również wobec przyrody – jest zawsze zmiana myślenia i związanego z nią wartościowania. Głównym celem opracowania jest zatem ukazanie niebagatelnej roli,

ukierunkowanego na odpowiednie wartości wychowania proekologicznego w zmianie ludzkich postaw względem środowiska przyrodniczego.

doktor Anna Sobczyk

Działania artystyczne jako forma profilaktyki wobec zachowań ryzykownych dzieci w sytuacjach pozaszkolnych

Współczesny świat jest dla młodych ludzi nieskończoną ofertą różnych propozycji, wymagających ciągłych i trudnych wyborów. Dzieci w wyniku naturalnej potrzeby wchodzenia w relacje społeczne, potrzeby akceptacji i uznania podejmują aktywności, które niejednokrotnie w konsekwencji okazują się być niebezpieczne a wręcz zgubne. Młodzi ludzie podejmują zachowania ryzykowne najczęściej wtedy, kiedy nie mogą zaspokoić swoich potrzeb w sposób konwencjonalny., Aktywność artystyczna dzieci wydaje się być dobrą alternatywą wobec sytuacji, w których dochodzi do zachowań ryzykownych. Twórcza aktywność plastyczna może być bardzo pożyteczną formą spędzania wolnego czasu, przyczyniać się do budowania własnej tożsamości, rozwijania wrażliwości na wartości wizualne, ale również na drugiego człowieka. Czasami bywa jedynym sposobem pozytywnego zaistnienia w środowisku rówieśniczym i lokalnym. Aktywność twórcza staje się przestrzenią właściwego funkcjonowania i rozwoju dziecka we wszystkich jego wymiarach., Referat oparty jest na przykładach konkretnych działań artystycznych prowadzonych dla młodzieży zagrożonej zachowaniami ryzykownymi.

dr hab., prof UwB Mirosław Sobecki

Nacjonalizm – stare zagrożenie w nowych uwarunkowaniach

Mimo przemian społeczno – kulturowych, które miały miejsce na przełomie XX i XXI wieku, „demon” nacjonalizmu nie odszedł w przeszłość. Skrajne doświadczenia XX wieku, w których nacjonalizm osiągnął swoje apogeum uzyskują niechlubną kontynuację w wydarzeniach ostatnich lat. Paradoksalnie otwarcie granic, ułatwienie podróżowania, a przez to ułatwienie kontaktów wyeksponowały z całą ostrością negatywne relacje między grupami etnicznymi. Dochodzi do tego instrumentalne, polityczne wykorzystywanie zadawnionych konfliktów etnicznych. Dramatycznym tego świadectwem są wojny na Bałkanach i ostatnio na Ukrainie. W obliczu tego szczególne zadania stoją przed

pedagogiką społeczną, a zwłaszcza przed jej częścią jaką jest edukacja międzykulturowe.

dr Anetta Soroka Fedorczyk

Poczucie zagrożenia w narracjach pamiętnikarskich nauczycielek wczesnej edukacji

W prezentowanym artykule na podstawie badań biograficznych przedstawiono w jaki sposób nauczycielki wczesnej edukacji doświadczają poczucia zagrożenia w swojej pracy zawodowej wskazując kierunek zmiany w podejściu do problematyki wspierania nauczycieli w pełnieniu przez nich roli i wynikających z niej zadań zawodowych.

Dr. Tomasz Sosnowski

Formy wsparcia rodziców powracających na rynek pracy - rzeczywistość i ich oczekiwania

W opracowaniu tym podjęta została próba zaprezentowania zagadnienia dotyczącego sytuacji rodziców, którzy pragną po urodzeniu dziecka powrócić na rynek pracy. Istotne staje się udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy i w jaki sposób można wspomóc współczesnych rodziców, którzy chcą pogodzić życie rodzinne z obowiązkami zawodowymi. Zasadne wydaje się podjęcie tego zagadnienia, gdyż działania zrealizowane w tym obszarze, w sposób znaczący mogłyby doprowadzić do zmniejszenia stopy bezrobocia w Polsce. Podjęte działania naprawcze w tym zakresie powinny skupiać przedstawicieli różnych środowisk: pracodawców, właścicieli i liderów lokalnego biznesu, w których funkcjonuje współczesny człowiek, a także sektora polityki państwa stanowiącego prawo pracy.

dr Jolanta Spętana

Zagrożenia egzystencjalne jako przedmiot zainteresowania pedagogiki społecznej

Potrzeba renegotjacji znaczeń w obrębie dyskursu pedagogicznego wymaga współcześnie odniesienia do wielu nowych odstonów zagrożeń i kryzysów. Jednym z wymiarów wielorako złożonej sytuacji współczesnego człowieka są zagrożenia kondycji egzystencjalnej związane z deficytami na poziomie zaspokojenia potrzeby sensu życia. W wymiarze wychowawczym skutkuje to wzrostem ryzyka zachowań suicydalnych i stanów depresyjnych. Szczęólnego znaczenia nabiera wobec tego rola pedagogiki społecznej jako aktywnego inicjatora działań ukierunkowanych na analizę i profilaktykę egzystencjalną.

Doktor Bogdan Stańkowski

La sfida educativa nel contesto italiano – le radici della crisi e possibili vie di intervento (Wyzwania wychowawcze w kontekście włoskim - referat będzie wygłoszony w języku polskim)

Kwestia edukacji młodego pokolenia jest jednym z głównych wyzwań współczesnego społeczeństwa. Celem artykułu jest ukazanie aktualnych wyzwań edukacyjnych we Włoszech. Artykuł o nachyleniu teoretycznym jest oparty na analizie dostępnej literatury włoskiej. W pierwszej części zgłębiany jest problem wyzwań edukacyjnych przed jakimi stoi współczesne społeczeństwo. W drugiej części pracy autor kreśli sposoby wyjścia naprzeciw wspomnianym wyzwaniom edukacyjnym w kontekście włoskim.

dr. Anita Stefańska

Opportunities and Implications of Using Drama Therapy in Workshop Activities

People with intellectual disabilities often experience rejection, because of their different limitations, which significantly affects on their relationships, with the surrounding world., Strengthening theirs resourcefulness and sense of independence by involving in, creative process of drama therapy may result in taking of, their activities of daily life as participants in a specific, community. The source of their expressive behavior, is the perception of themselves as a man of value. Thus one of, task is to develop personal skills and, sense of personal self-determination, which has lead to reduce resistances against their own emotional experiences also help become people aware of their own beliefs, expectations and desires, in order to function easier in different roles of life.

doktor Marianna Styczyńska, dr Justyna Szymańska

Formy zagospodarowania czasu wolnego dzieciom zagrożonym wykluczeniem społecznym na przykładzie wybranej populacji

Zjawisko wykluczenia społecznego przybiera coraz większe rozmiary i stanowi poważny problem społeczny. Dotyczy ono grup i jednostek społecznych, funkcjonujących poza obowiązującymi zasadami prawa, obyczaju oraz ograniczonych w korzystaniu z ogólnodostępnych dóbr i różnych form życia zbiorowego. Zjawisko to rzutuje także niekorzystnie na proces uspołecznienia młodego pokolenia oraz rozwój kultury i edukacji. Utrudniony dostęp do kultury powoduje brak zdolności porozumiewania się w wymiarze społecznym, co w konsekwencji doprowadza do pogłębiania się nierówności społecznych. Aby minimalizować rozmiary zjawiska wykluczenia społecznego wśród dzieci i młodzieży należy włączyć w cykl działań zorganizowanych nie tylko szkołę ale i inne podmioty środowiska lokalnego. Potencjalnymi partnerami szkoły mogą być między innymi ośrodki pomocy społecznej. O ujednoliceniu oddziaływań obu tych instytucji w szukaniu optymalnych rozwiązań będą traktować rozważania teoretyczno-empiryczne zaprezentowane w naszym referacie.

Mgr. Karol Sudewicz

Animacja kultury jako antidotum na zagrożenie wykluczenia kulturalnego młodzieży

Wśród wielu zagrożeń wychowawczych współczesnego świata możemy zauważyć, iż dzisiejsza młodzież traci poczucie własnej tożsamości. Jest to wynik wielu zaniedbań, a w sposób szczególny braku kontaktu z żywą kulturą, opartą na wartościach duchowych. Absencja kulturalna wśród młodzieży jest zjawiskiem powszechnym, a jedyną formą kontaktu z kulturą stały się imprezy masowe i wszechobecne media. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie animacji kultury jako współczesnej formy inkluzji, czyli działania włączającego do aktywnego udziału w kulturze. Animacja jako działalność indywidualna i grupowa otwiera człowieka na świat wartości, dlatego też traktując ją jako formę oddziaływań wychowawczych wskażemy na jej znaczącą rolę, w procesie kształtowania osobowości młodego człowieka.

dr hab. prof. WSZiA Juri Szczerbiak

The Peculiarities of Foreign Students' Adaptation To Studying in Ukraine (On The Example Of ?N?U)

The current situation and the tendencies of the educational services development for foreign citizens in high educational establishments of Ukraine are explored in the article. The major countries-suppliers of students to Ukraine as well as the prospects of the development of cooperation in the global market of the educational services are determined in the given article. The theoretical analysis of the problems of foreign students' adaptation to studying in high educational establishments of Ukraine is made and the main difficulties during the adaptation process are detected. It was estimated that during the process of foreign students' adaptation in most cases three groups of problems are distinguished: academic that are connected with the educational process itself, individual associated with every person's characteristics, and sociocultural, which depend on the conditions of the new social environment. All these problems are being intensively studied and successfully used in the practice of teaching foreigners at the high educational establishments., It was revealed that the successful organization of foreign students' adaptation helps them to join the students' environment quicker, facilitates the adoption of the basic principles of the international group by them, promotes faster overcoming the "language barrier" and enhances the sense of academic equality. We came to the conclusion that the difficulties of foreign students' adaptation both to the Ukrainian educational environment and to studying at Ukrainian universities require profound extensive psychological and educational research. Some scientific and practical recommendations for ensuring the successful process of foreign students' adaptation as well as increasing their number at high educational establishments are suggested on the example of the Ternopil National Economic University.

dr hab. Alina Szczurek-Boruta

Pedagog społeczny współkonstruktorem nowej rzeczywistości edukacyjnej i społecznej

Przeobrażenia świata, którym początek dała nowoczesność, prowadzą do zaniku bezpieczeństwa ontologicznego człowieka i wystąpienie niepokoju egzystencjalnego. W prowadzonych rozważaniach odwołując się do teorii

strukturyzacji Anthon'ego Giddensa oraz edukacji międzykulturowej, którą traktuję jako część pedagogiki społecznej, zwracam uwagę na związek między pułapem zaawansowanej tożsamości - za taką uznaję tożsamość projektu refleksyjnego - a kreowaniem nowej rzeczywistości edukacyjnej i społecznej. Przywołuję wyniki ogólnopolskich badań własnych wskazujące na kształtowanie (się) tożsamości refleksyjnej u przyszłych pedagogów. Taki typ tożsamości – jak sądzę - będzie miał duże znaczenie dla podejmowanych przez nich działań edukacyjnych oraz kształtowanie nowej rzeczywistości edukacyjnej i społecznej. Tożsamość projektu redefiniuje bowiem pozycję jednostki w społeczeństwie i przyczynia się do transformacji całej struktury społecznej., Konstruowanie tożsamości refleksyjnej przyszłych pedagogów warto wspierać. Sądzić bowiem można, że osoby wykazujące zdolność refleksyjną pomogą w nabywaniu tożsamości refleksyjnej swoim wychowankom, współkonstruując nową rzeczywistość edukacyjną i społeczną.

dr Marta Szeliga

Wolontariat jako forma przeciwdziałania zagrożeniom społecznym - obraz wolontariatu w Polsce

Jedną z dróg prowadzących do uzyskania satysfakcji życiowej jest zaangażowanie w wolontariat społeczny. Bezinteresowna aktywność na rzecz innych przynosi korzyści nie tylko samym odbiorcom pomocy, ale także tym, którzy jej udzielają. Przeciwdziała izolacji społecznej oraz nadaje sens istnieniu poprzez doznanie „bycia potrzebnym”. Praca przedstawia obraz polskiego wolontariatu na przestrzeni ostatnich lat ze szczególnym uwzględnieniem wolontariatu hospicyjnego.

dr Justyna Szymańska, Marianna Styczyńska

Możliwości i kierunki oddziaływań pedagogicznych na dzieci i młodzież w sytuacji osamotnienia

Samotność traktuje się obecnie jako jeden z najbardziej bolesnych problemów psychologicznych dotyczących człowieka – wywołujący nie tylko poczucie pustki wewnętrznej, ale prowadzący do utraty poczucia sensu życia (Straś – Romanowska, 2001). Takie ujęcie zjawiska znajduje potwierdzenie w licznych rozważaniach teoretycznych, a także diagnozach naukowych, które podejmują

rozpatrywanie natury fenomenu samotności w całej jego złożoności i wieloznaczności, refleksję nad jej wymiarem aksjologicznym, próby określenia cech i charakteru tego stanu, a także problematykę metodologii badań nad samotnością. W dostępnej literaturze przedmiotu, samotność analizuje się przede wszystkim w odniesieniu do populacji dorosłych (szczególnie w późnej dorosłości), choć coraz częściej dostrzega się również problem osamotnienia dzieci i młodzieży. Należy zaznaczyć, iż wiele badań dotyczących dzieci i młodzieży potwierdza, że samotność przeżywana w dzieciństwie i młodości stanowić może potencjalny czynnik ryzyka rozwoju niekorzystnych zmian osobowościowych i stanowi istotną przeszkodę na drodze rozwoju psychospołecznego.

doktor Eugeniusz Szymik

Propozycje rozwiązań problemów społeczeństwa lokalnego w świetle inicjatyw podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwionce – Leszczynach

Artykuł ma na celu przybliżenie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwionce – Leszczynach w zakresie zadań realizowanych przez gminę w różnych obszarach życia społecznego (np. rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii, pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendia i zasiłki szkolne, świadczenia z tytułu bezrobocia).

Mgr Ivana Šuhajdová, PhD.

Pedagog społeczny i uczniowie ze środowiska niekorzystnego społecznie

W ramach edukacji uczniów szkół powszechnych ze środowisk niekorzystnych społecznie natrafiamy na kilka problemów czy niedogodności, które przejawiają się w coraz większej mierze i intensywności w całym procesie edukacyjnym. Celem referatu jest nie tylko bliższe zaprezentowanie niektórych z nich, specyfikacja i wyjaśnienie możliwych przyczyn ich powstawania, ale również podanie z pozycji pedagoga społecznego możliwych sposobów ich eliminowania.

Prof. dr hab. Wiesław Theiss, Prof. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss

Nierówności społeczne i oświatowe – tradycyjne problemy w nowej perspektywie

Referat jest spojrzeniem pedagoga społecznego na spuściznę badań nad nierównościami oświatowymi, na wkład polskiej pedagogiki i socjologii w rozpoznawanie zjawiska zróżnicowania możliwości kształcenia ze względów np. społecznych, ekonomicznych, socjalnych, religijnych, politycznych. Stoją za nim pytania o rozwój teorii i metodologii badań nad nierównościami, tworzenie się środowiska akademickiego, czy nawet polskiej szkoły rozpoznawania tego problemu. Łączy się z tym teza, iż dzisiejsze badania w tym zakresie nie nadążają za wyzwaniami rzeczywistości.

dr. Renata Tomaszewska-Lipiec

Disintegration of work - family life relationship - a social threat

The complexity and many aspects of the undertaken issues allow us to formulate a conclusion that the mutual relationship between these, such important spheres of human life, should be a significant area of research in social policy. Building and implementation of the work-life balance attitude, manifested in making professional and personal life equally significant, may be viewed as a continuous process relevant both for the employee (individual level), employers (level of organization) and society (macro social level). Especially in the third of these areas it is necessary to introduce legislative solutions that will help to create optimal work-life balance solutions in terms of personnel policy in workplaces and the development of personal competencies encouraging combining many life roles. Their implementation should contribute to the strengthening of family ties, decreasing the number of divorces and single-parent families, and improving the health and life expectancy."

dr hab prof ndzw. Jadwiga Uchyła-Zroski

Znaczenie kultury muzycznej w ośrodkach rehabilitacyjno-wypoczynkowych

Autorka podda analizie program zajęć kulturalnych w wybranych placówkach rehabilitacyjno-wypoczynkowych woj. śląskiego. Ocena oferty programowej uwzględni między innymi: treść, formy, atrakcyjność, częstotliwość, znaczenie. Ponadto, na przykładzie wybranych koncertów określi ich znaczenie terapeutyczno-edukacyjne oraz wpływ na kształtowanie się postaw odbiorczych muzyki u jej słuchaczy.

PhDr. Mgr Mgr Zdeňka Vaňková

Ograniczenie podstawowych praw ludzkich LGBT przy ustalaniu powinności władz publicznych

W prezentowanym referacie zajmuję się ograniczeniem niektórych podstawowych praw i wolności ludzkich przy ustalaniu powinności władz publicznych, przede wszystkim w kontekście prawa prywatnego. Realizacja i interpretacja niektórych postanowień nowego Kodeksu Cywilnego, ale także innych przepisów prawa prywatnego ogranicza podstawowe ludzkie prawa i wolności z powodu instytucjonalizacji.

prof.nadzw.dr hab. Marek Walancik, dr Paulina Polko

Współczesny wymiar terroryzmu. Czy terroryzm przywędruje do polskich szkół?

Autorzy w swoim artykule poruszają problematykę współczesnego terroryzmu, jako zjawiska patologicznego związanego z użyciem siły i przemocy psychicznej. Zwrócą uwagę na jego cechy charakterystyczne, skalę i rozmiar. Na podstawie wybranych przykładów zaprezentują ataki terrorystyczne na szkoły w ujęciu globalnym. Czynić będą starania aby udzielić odpowiedzi na pytanie : Czy terroryzm przywędruje do polskich szkół.

Doktor Katarzyna Wasilewska-Ostrowska

Autopornografia internetowa - zagrożeniem współczesnej młodzieży

Zmiany społeczne, ekonomiczne i ustrojowe przyczyniają się do przekształcania dotychczas aprobowanych wartości i norm społecznych. Rozchwianie porządku aksjonormatywnego powoduje konieczność wprowadzenia nowych sposobów wartościowania rzeczywistości społecznej. Rodzi to poważne problemy w zachowaniu człowieka, zwłaszcza młodzieży, która w okresie adolescencji musi

pokonać trudności społeczno-moralne, rozwinąć osobowość i stworzyć własne wzory i normy zachowań, które powinny być akceptowane przez większość społeczeństwa. Proces budowania orientacji moralnej młodzieży napotyka jednak na problemy wynikające z braku akceptacji norm moralnych oraz prawnych, co związane jest ze zjawiskami rozpadu więzi społecznych. Sytuacja ta powoduje wiele zagrożeń dla współczesnej młodzieży. Jedną z nich jest nieracjonalne korzystanie z nowych technologii, Internetu czy telefonu komórkowego, co skutkuje cyberpatologiami (np. uzależnieniami od sieci, cyberprzemocą, cyberpedofilią, cyberstalkingiem). Przykładem może być też seksting (autopornografia internetowa), czyli umieszczanie swoich nagich zdjęć i filmów w Internecie. W referacie chciałabym opisać to ostatnie zjawisko, a także skoncentrować się na profilaktyce, która prowadzona powinna być przez rodziców, szkołę i media.

prof. dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska

Zachowania dzieci i młodzieży wyzwaniem dla etyki zawodowej współczesnych pedagogów

Obserwowalne przemiany otaczającej nas rzeczywistości nie pozostają bez wpływu na przeobrażenia w zachowaniu dzieci i młodzieży. Postęp nauki i techniki sprawia, że współczesne i kolejne pokolenia nauczycieli będą musiały się zmierzyć z narastającą falą uczniowskich problemów. Rzeczywistość nieustannie stawia nowe wyzwania przed pedagogami, którzy nieprzerwanie próbują być wzorem i autorytetem dla swoich uczniów. Niestety mają oni coraz więcej trudności w dokonywaniu prawidłowych wyborów związanych z przyjmowaniem określonej roli w procesie edukacji dzieci i młodzieży, co wywołuje u nich dylematy natury etycznej. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: jak postępować, aby być uznanym wśród uczniów i rodziców nauczycielem?, stanowi poważny problem dla tej grupy zawodowej. Liczne przypadki łamania norm i zasad etycznego postępowania współczesnych nauczycieli stanowią źródło bolesnych doświadczeń tak dla uczniów, jak i ich rodziców. Dlatego też warto określić obszary trudności, na jakie napotyka współczesny nauczyciel oraz wskazać sposoby możliwych rozwiązań

uczniowskich problemów, zgodnie z etyką zawodową i misją, jaką ma do spełnienia pedagog.

Dr. Daniel Wiśniewski

Przyczyn i skutki zagrożeń w globalnym społeczeństwie XXI wieku

Procesy globalizacji i integracji europejskiej – jak chyba wszystkie złożone procesy społeczne, polityczne, gospodarcze, ekonomiczne i kulturowe – niosą wiele zmian, które spostrzegane są jako korzystne, dobre dla wielu ludzi, ale wywołują też niemało skutków ubocznych. Przywołać tu można zmiany, jakie dokonują się pod wpływem procesów globalnych w społecznościach lokalnych, które od zawsze były, obok rodziny, podstawowym elementem struktury społecznej. Dotyka to w szczególności regionów o niskim poziomie rozwoju cywilizacyjnego, generują coraz to nowe fale wyjeżdżających. Są to, niestety, głównie ludzie młodzi, poszukujący lepszych warunków egzystencji, ludzie o wysokich kwalifikacjach i charakteryzujący się wysokim kapitałem społeczno-kulturowym.

Prof. UAM dr hab. Kazimierz Wojnowski, Hernet Milena

Zagrożenia socjalizacyjne w zachowaniach ryzykownych młodzieży szkolnej w środowisku małego miasta

Kazimierz Wojnowski UAM, Milena Hernet WSNHiD, Zagrożenia socjalizacyjne w zachowaniach ryzykownych młodzieży szkolnej w środowisku małego miasta, Proces socjalizacji młodzieży szkolnej jest podatny i narażony na wiele zagrożeń środowiskowych i wiąże się z pewnymi zachowaniami ryzykownymi, takimi jak przemoc i agresja, picie alkoholu, palenie papierosów czy zażywanie narkotyków, doświadczanie zachowań seksualnych. Zachowania problemowe młodzieży są ściśle powiązane z relacjami interpersonalnymi występującymi w rodzinie, cechami indywidualnymi młodego człowieka, postawami rówieśników, cechami środowiska zamieszkania i klimatem społecznym w środowisku szkoły. Wzrastający wpływ zagrożeń socjalizacyjnych i zachowań ryzykownych na rozwój młodzieży szkolnej jest powodem i celem wielu diagnoz poznawczych tej problematyki. Ukazanie determinantów środowiskowych socjalizacji, ich oddziaływania na zaburzenia postaw młodzieży, a także analizy wybranych zachowań ryzykownych takich jak:

przemoc i agresja oraz wczesne sięganie po używki: alkohol, papierosy, narkotyki, stanowią niezbędny warunek orientowania młodzieży szkolnej na świadome jej wchodzenie w przestrzeń ryzykowne życia dorosłego.

Prof. UP dr hab. Kazimierz Wojnowski, Dominika Kołodziejska

Wychodzenie z uzależnienia alkoholowego w doświadczeniu anonimowych alkoholików

Alkoholizm jako forma toksykomanii spośród wszystkich zjawisk nieakceptowanych społecznie jest paradoksalnie najbardziej akceptowanym zjawiskiem w społeczeństwie polskim. Wynika to głównie z aktualnej sytuacji ogólnospołecznej zdominowanej przez reguły wolnorynkowe, które prowadzą do zanikania wartości i zasad przyjmowanych w koncepcjach wychowawczych. Właściwości alkoholu poprawiają samopoczucie, zmniejszają ból, a także pomagają w nawiązywaniu kontaktów. Nawet niewielka ilość spożytego trunku wpływa na zachowanie pijącego. Niebezpieczeństwo alkoholizowania się rodzi wybitnie szkodliwy wpływ na organizm ludzki. W każdej grupie wiekowej alkohol spowalnia i upośledza proces rozwoju psychofizycznego oraz społecznego. W chorobie alkoholowej dostrzec należy zarówno czynnik patologizujący jak i czynnik wpływający destrukcyjnie i dysfunkcjonalnie na cały system społeczny. Długotrwałe spożywanie napojów alkoholowych prowadzi do uzależnienia, a to wiąże się z konfliktami wśród najbliższych, wykluczeniem społecznym, utratą zdrowia, na śmierci kończąc. Obserwacja osób będących pod wpływem alkoholu których zachowania odbiegają od przyjętych norm społecznych uzasadnia przeświadczenie o zagrożeniu, jakie wynikają ze strony tej patologii oraz powstające sytuacje problemowe, które wymagają osobowych i społecznych działań inkluzyjnych.

doktor Beata Wołoszuk

Współczesne zagrożenia rozwoju komunikacji werbalnej

Artykuł podejmuje problematykę dotyczącą komunikacji werbalnej, która jest podstawowym środkiem porozumiewania się ludzi. Mowa odgrywa bardzo ważną rolę w życiu człowieka i jest jedną z ważniejszych form jego aktywności. Rozwój mowy, który uwarunkowany jest genetycznie i zależy od wrodzonych właściwości organizmu człowieka, możliwy jest jedynie w kontekście ze

środowiskiem społecznym. W artykule zostanie omówiony rozwój mowy ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych. Do niedawna rodzina, szkoła oraz rówieśnicy stanowili najważniejsze środowiska rozwoju dziecka. Natomiast obecnie należy wziąć pod uwagę oddziaływanie mediów elektronicznych, które wpływają na rozwój kompetencji językowych dziecka.

Dr Ewa Wyrwich-Hejduk

Szkoła w systemie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie - opinie - doświadczenia – oczekiwania

Żmudny proces poszukiwania pomocy przez osoby doświadczające przemocy pokazuje jak ważnym elementem systemu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie są szkoły. W opinii kobiet doświadczających przemocy w rodzinie pomoc szkoły w procesie radzenia sobie dziecka z przemocą może być nieoceniona. W sytuacji jednak braku jakiegokolwiek reakcji szkoły na zjawisko przemocy wobec uczniów w rodzinie - brak pomocy bywa bardzo dotkliwie odczuwany. Od trzech lat szkoła jest ważnym ogniwem tego systemu również w związku z przekazaniem szkole uprawnień do uruchamiania procedury Niebieskich kart. Stawiane są przed nią więc nowe zadania, a wraz z nimi formułowane są oczekiwania wynikające z faktu, że instytucja ta zajmuje obecnie ważne miejsce w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Oczekiwania zostały sformułowane w oparciu o osobiste doświadczenia klientek w kontakcie z przedstawicielami poszczególnych jednostek organizacyjnych. Badania przeprowadzone przez pracowników naukowych Akademii Pedagogiki Specjalnej pokazują jak ważną rolę odgrywa szkoła w budowaniu świadomego społeczeństwa przyszłości. Aby jednak szkoła, jako ważny element systemu wsparcia dobrze wywiązywała się ze swoich obowiązków warto poświęcić jej nieco więcej uwagi.

magister Magdalena Zając

Problematyka artykułu dotyczy rozważań nad jakością życia rodziców zastępczych w kontekście sprawowania opieki nad dziećmi w trudnej sytuacji życiowej. Czynniki implikujące sytuację życiową rodzin zastępczych są związane z postawami wobec przyjętej roli, przemianami zachodzącymi w rodzinie w

zakresie jej struktury jaki i funkcji oraz cechami dzieci przyjętych pod opiekę. Akcentuje się istotną rolę instytucji, które mają za zadanie wspierać rodziny zastępcze w działaniach podejmowanych na rzecz przyjętego pod opiekę wychowanka i jego rodziny.

magister Piotr Zalewski

Samobójstwa w Polsce w świetle statystyki policyjnej

Każdego roku na terenie Polski odnotowuje się wyższe wskaźniki liczbowe dotyczące liczby zdarzeń samobójczych zakończonych śmiercią ofiary. Artykuł przybliży problematykę samobójstw popełnionych w Polsce w perspektywie ostatnich kilku lat przez pryzmat policyjnej optyki postrzegania tego zjawiska.

Jerzy Zawadzki, Mariusz Jędrzejko

Narkotykowa przestępczość

Narkotykowa przestępczość zorganizowana -nowe formy instytucjonalne i przestrzenie aktywności(zagrożenia wielowymiarowe)

dr Ewelina Zdebska

Problemy wykluczenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych

Wykluczenie społeczne to zjawisko wielowymiarowe, ale w praktyce sprowadza się do niemożności uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym i kulturowym, braku dostępu do zasobów i instytucji, ograniczenia praw. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jest obecnie jednym z najważniejszych zagadnień i celów europejskiej polityki społecznej. Pośród grup, które są szczególnie podatne na wykluczenie społeczne znajdują się również osoby starsze, niepełnosprawne oraz chorujące psychicznie.